

Whitepaper

VenueNL Sustainability Initiative

Van nulmeting naar aantoonbare impact

PUBLIQUE
Platform voor Livecommunicatie

ELAN
ESG IN HOSPITALITY

 GSES

Het VenueNL Sustainability Initiative is initiatief van Publique, in samenwerking met ELAN – ESG in Hospitality en GSES, om de collectieve inspanningen van Nederlandse meetinglocaties op het gebied van duurzaamheid te monitoren en voor het voetlicht te brengen.

RAI Amsterdam, Postillion Hotels, World Forum The Hague, Next Venue, Expo Houten en Martiniplaza zijn ingestapt als founding venues van dit duurzaamheidsinitiatief.

Het VenueNL Sustainability Initiative wordt gesteund door ABN AMRO, branchevereniging CLC-VECTA en het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC).

Deze rapportage is samengesteld door:

Angelique Lombarts
Founder ELAN, ESG in Hospitality

Edwin Nunnink
Hoofdredacteur Publique

Elvira Wilthagen
Founder ELAN, ESG in Hospitality

Introductie

Als eerste CO2-neutraal. De meest duurzame. Het is logisch dat venues hun bovengemiddelde inspanning op het gebied van duurzaamheid ook vermarkten. Maar er kan er maar een de eerste, de beste zijn. Milieu en maatschappij, als ook de Nederlandse meeting industrie, zijn het meest geholpen met collectieve vooruitgang. Verduurzaming is geen solrace, maar een estafette.

Vanuit die gedachte is het VenueNL Sustainability Initiative (VSI) ontstaan. We spreken medio 2024, een jaar waarin de aangekondigde Europese CSRD-rapportagerichtlijnen hun schaduw vooruitwierpen. Deze werden dan ook als uitgangspunt genomen om de vooruitgang te monitoren, als meetbaar bewijs van verduurzaming door Nederlandse congreslocaties. In 2025 is begonnen met een nulmeting, waarbij de duurzaamheidsinspanningen van een groep toonaangevende Nederlandse venues langs de ESG/CSRD-meetlat werd gelegd. Tien concrete pijlers – van energieverbruik en klimaatimpact tot sociale voorwaarden, goed bestuur en ketenverantwoordelijkheid – vormden daarbij het kompas.

De eerste nulmeting laat zien dat er al veel gebeurt, maar dat beleid, doelen en resultaten vaak nog te weinig zijn vastgelegd. Daardoor blijven inspanningen onderbelicht en is het lastig om intern én extern te laten zien welke stappen daadwerkelijk worden gezet.

Tegelijkertijd ontstaan krachtige voorbeelden van praktijkgerichte verduurzaming. Zo kiest Postillion Hotels met een 'Plant First'-beleid bewust voor plantaardige eiwitten als uitgangspunt van de menukaart. World Forum The Hague structureert haar aanpak rond vijf strategische pijlers: Think Green, Think People, Think Local, Think Ethic en Think Safe. En RAI Amsterdam legt extra focus op Social en Governance, met diverse heel praktische projecten.

Dit whitepaper bundelt de inzichten uit het VenueNL Sustainability Initiative. Het laat zien hoe venues met data, duidelijke prioriteiten en samenwerking in de keten een katalysator worden voor verduurzaming – ook zonder wettelijke rapportageplicht. Het biedt daarmee een praktische route voor locaties die hun duurzaamheidsambities willen omzetten in meetbare, geloofwaardige en deelbare resultaten.

De kern: niet bepalen
wie het 'meest
duurzaam' is, maar
inzichtelijk maken
op welke thema's
de sector als geheel
vooruitgang boekt

Inhoud

03 Introductie

05 Managementsamenvatting

1 ONDERZOEK

08 Verantwoording Venue Sustainability Initiative

11 Belangrijkste bevindingen uit de nulmeting

17 Ervaringen deelnemers

2 CASES

21 RAI Amsterdam: impact maak je door dingen te dóen

25 Postillion Hotels: vooroplopen, zonder dat het móet

29 World Forum The Hague: focus via vijf pijlers

3 OPINIE

33 Stef Driessen, Sector Banker Leisure bij ABN AMRO: 'Je moet als branche niet willen concurreren op duurzaamheid'

35 2 Stellingen voor...
Gerbrig Reitsma, adviseur ondernemerszaken CLC-VECTA
Eric Bakermans, Director Marketing Meetings & Conventions NBTC

36 Kelly Ruigrok, CEO en Founder GSES
Duurzaamheid blijft een speerpunt voor venues en events

37 Angelique Lombarts en Elvira Wilthagen, eigenaren ELAN – ESG in hospitality: 'Het is beter je eigen standaard te creëren'

39 Tot slot...

4 BIJLAGEN

41 Tijdlijn: van visie naar verplichting naar morele uitdaging

43 Overzicht andere duurzaamheidsinitiatieven

47 Duurzaamheidskeurmerken

Samen stappen gezet, ook zonder verplichting

Toen we samen met onze partners begonnen aan het Venue Sustainability Initiative (VSI), zagen de wereld en het speelveld er anders uit dan vandaag. De Europese Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) was toen nog een stevig pakket aan verplichte duurzaamheidsrapportages. Inmiddels heeft de Europese Commissie deze verplichtingen aanzienlijk versoepeld of zelfs afgeschaft voor veel bedrijven.

Toch is er goed nieuws: echte vooruitgang in duurzaamheid en sociaal beleid blijkt niet afhankelijk van wetgeving alleen. Juist in de Nederlandse congreswereld zien we dat veel bedrijven ESG-principes inmiddels structureel hebben verankerd in hun bedrijfsvoering – uit intrinsieke motivatie.

Concrete winstpunten

De venues die deelnamen aan de VSI-monitor laten zien dat duurzaamheid geen 'extra' meer is, maar onderdeel van het standaardaanbod. We zien onder andere:

- Meer bewustwording – bij bedrijven, klanten én gasten.
- Slim energiegebruik – alternatieve bronnen en lager verbruik leveren forse kostenbesparingen op die investeringen ruimschoots terugverdienen.
- Socialer werkgeverschap – minder ziekteverzuim en personeelsverloop, aantrekkelijker werkgeversimago en snellere werving.

- Psychologische en sociale veiligheid – stevig ingebed in beleid, processen en procedures, met een preventieve werking.
- Duurzamere catering – bio-based, plant-first en lokaal geproduceerde ingrediënten vinden steeds vaker hun weg naar menukaarten.
- Gelijke beloning – mannen en vrouwen krijgen bij gelijke ervaring en prestaties hetzelfde salaris.

Dit zijn slechts een paar van de gezette stappen. Deze lijken vanzelfsprekend, maar zijn nog niet zo lang geleden gezet. Ze laten zien dat verandering mogelijk is, ook zonder opgelegde verplichting.

Een blijvende beweging

Hoewel we de VSI-monitor nu afsluiten, blijft de beweging die we samen in gang hebben gezet doorgaan.

Deelnemende locaties laten zien dat duurzaam en sociaal ondernemen niet alleen haalbaar is, maar ook loont. En dat stemt optimistisch.

Wij danken alle partners voor hun investering in dit traject – hun inzet, openheid en lef om te meten, leren en verbeteren. De resultaten vormen een stevige basis voor een congressector waarin duurzaamheid en sociale verantwoordelijkheid geen bijzaak zijn, maar de kern van het succes.

Hoe mooi is het als je het doet, niet omdat het moet, maar omdat je het wilt?

Onderzoek

Venue Sustainability Initiative

1

Waarom (weer) een duurzaamheidsinitiatief voor de livecommunicatiesector?

In de evenementenbranche bestaan al diverse duurzaamheidsinitiatieven, meestal internationaal van aard. Zij bieden kennis en advies aan bedrijven die willen verduurzamen. Daarnaast helpen enkele keurmerken organisaties via richtlijnen en eisen om hun bedrijfsvoering milieuvriendelijker te maken.

Wat echter ontbreekt, is inzicht in de collectieve vooruitgang van de sector. Misschien is een Nederlands congrescentrum als eerste in Europa CO2-neutraal, maar wat zegt dat over de verduurzaming van de totale Nederlandse meetingindustrie?

Venues als voorlopers

In de eerste fase focust het VenueNL Sustainability Initiative op congrescentra. Het is niet haalbaar om direct de hele keten te betrekken, omdat elke schakel zijn eigen duurzaamheidsuitdagingen en -kansen heeft.

De keuze voor venues is logisch: zij vormen het podium waar de inspanningen van organisatoren en leveranciers samenkomen. Bovendien opereren ze vaak internationaal, waardoor hun duurzaamheidsimago bepalend is voor het beeld van de Nederlandse congressector.

Collectiviteit is de drijvende kracht. Die stimuleert niet alleen vooruitgang, maar vormt ook een stevige basis om de gezamenlijke inspanningen van Nederlandse congreslocaties internationaal zichtbaar te maken. Zo kan Nederland zich internationaal profileren als voorloper in duurzamer congresseren.

Aantoonbare vooruitgang

Om greenwashing te voorkomen, draait het om aantoonbare vooruitgang. Hiervoor zijn Angélique Lombarts en Elvira Withagen van ELAN – ESG in hospitality verantwoordelijk. Zij ontwikkelden een registratiemethode op basis van ESG-richtlijnen waarmee de voortgang op hoofdlijnen zichtbaar wordt. Het GSES-platform stelt haar duurzaamheidsregistratiesysteem beschikbaar, zodat deelnemers hun gegevens efficiënt kunnen delen. Omdat het platform bestaande richtlijnen en keurmerken met elkaar verbindt, kunnen eerdere registraties eenvoudig worden ingeladen.

Om de inspanningen en resultaten breed uit te dragen, is Conference Matters international ingezet – het zustermagazine van Publique dat Nederland als internationale congresbestemming promoot.

Specifieke doel voor 2025

2025 wordt gebruikt voor het testen de monitor en het doen van een nulmeting die als basis dient om in de jaren daarna de collectieve voortgang te bepalen. Hiervoor zijn de toonaangevende venues in Nederland benaderd. Zes beurs- en congreslocaties – RAI Amsterdam, Postillion Hotels, World Forum The Hague, Next Venue, Expo Houten en Martiniplaza – zijn deze uitdaging aangegaan.

ESG-raamwerk als basis

Het ESG-raamwerk (Environmental, Social, Governance) biedt organisaties een gestructureerde manier om duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid

te meten en verbeteren. Het bestaat uit drie pijlers: milieu (zoals CO₂-uitstoot en energieverbruik), sociaal (denk aan arbeidsomstandigheden en diversiteit) en goed bestuur (transparantie en ethisch beleid).

Het raamwerk is ontwikkeld door de Verenigde Naties via het Global Compact Initiative. Bedrijven gebruiken ESG om hun niet-financiële prestaties te sturen, risico's te beheersen en transparanter te rapporteren aan investeerders, wetgevers en andere stakeholders.

De Europese Unie heeft ESG-wetgeving geïntegreerd in haar duurzaamheidsbeleid, zoals de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Deze regels verplichten bedrijven en financiële instellingen om transparant te rapporteren over hun prestaties op het gebied van milieu, sociale aspecten en goed bestuur.

Om samen de
Nederlandse standaard
voor duurzame
livecommunicatie te
bepalen en daarmee
internationaal koploper
te worden

Redenen om te werken aan verduurzaming

Redenen om te werken aan verduurzaming

Intrinsieke motivatie is nog altijd de belangrijkste factor om als bedrijf duurzaam te gaan opereren, maar externe factoren worden steeds belangrijker:

- Europese wet- en regelgeving gaat van start in 2024 (ESG, CSRD)
- Klanten vragen in RFP's om duurzaamheidsinspanningen
- Maatschappelijke roep om duurzaamheid is luid en duidelijk
- Arbeidsmarkt vereist strak beleid op medewerkersduurzaamheid
- Accountants vragen om verifieerbare data voor hun verslagen
- Voorlopen op regelgeving biedt concurrentievoordeel
- Banken en accountants belonen duurzaamheidsstrategieën
- Duurzaamheid verhoogt gasttevredenheid
- Kans om PR-matig dit onderwerp uit te lichten in de media en op de eigen kanalen
- Als voorloper bepaal je ook de (praktijk getoetste) standaard voor de sector

Analyse ESG/CSRD (januari 2024)

Wat is ESG-rapportage (CSRD)

ESG-rapportage verwijst naar de verslaglegging over milieu (Environmental), sociale aspecten (Social) en goed bestuur (Governance). Een bedrijf laat hiermee zien welke doelen het heeft, welke acties het onderneemt en welke vooruitgang het boekt op deze drie duurzaamheidsthema's. CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) is de Europese wetgeving die voorschrijft hoe organisaties deze ESG-rapportage moeten uitvoeren. De CSRD stelt uniforme regels en standaarden vast, zoals het principe van dubbele materialiteit, zodat bedrijven zowel hun impact op mens en milieu als de invloed van duurzaamheidsrisico's op hun eigen bedrijfsvoering inzichtelijk maken.

Waarom is het belangrijk?

1. Biedt transparantie en verantwoordelijkheid
2. Helpt bedrijven bij identificeren en beheersen risico's
3. Helpt bedrijven operationele efficiëntie te verbeteren en nieuwe producten en diensten te ontwikkelen

Kansen

Aantrekken en houden van (top)talent
(employer branding)
Kostenverlaging
Risico-beheersing
Verbeteren van merkreputatie
Nieuwe marktkansen

Uitdagingen

Gegevensverzameling en verificatie
Rapporteringsnormen
Verwachtingen van stakeholders

Het ESG-raamwerk

UN - Sustainable Development Goals

Environment

Social

Governance

Vertaling naar registratie op hoofdlijnen

Welke richtlijnen: ESG | CSRD | ESRS

Sector-overstijgende standaarden				Hospitality specifieke standaarden (in ontwikkeling)	MKB-proportionele standaarden (in ontwikkeling)
Algemeen geldende standaarden	Standaarden per thema				
	environmental	sociaal	governance		
ESRS 1 algemene vereisten	E1 klimaatverandering	S1 eigen medewerkers	G1 business conduct		
ESRS 2 algemene toelichtingen	E2 verontreiniging	S2 medewerkers in waardeketen			
	E3 water en mariene hulpbronnen	S3 maatschappij en omgeving			
	E4 biodiversiteit en ecosystemen	S4 klanten en gasten			
	E5 circulaire economie				

ESG

CSRD

ESRS

– Environmental, Social, Governance

– Corporate Sustainability Reporting Directive

– European Sustainability Reporting Standards (vergelijkbaar met GRI - Standards)

Environmental

ESRS E	
ESRS E - richtlijnen	SUGGESTIES KEUZES
E1 klimaatverandering	1. Verdeling fossiele, nucleaire en hernieuwbare bronnen / scopes 1, 2, 3 en de totale broeikasgasemissies
E2 verontreiniging	2. Verdeling en vermindering verontreiniging (lucht, water, bodem)
E3 water en mariene hulpbronnen	3. Verdeling totale waterverbruik naar soort (schoon, grijs)
E4 biodiversiteit en ecosystemen	4. Inzicht in activiteiten op biodiversiteit (natuurlijke omgeving & habitat)
E5 circulaire economie	5. Inzicht in het gebruik van materialen voor eigen activiteiten / Vermindering van afval per soort en het aandeel hergebruik

Social

ESRS S	
ESRS S - richtlijnen	SUGGESTIES KEUZES
S1 eigen medewerkers	1. Percentage medewerkers dat onder een veiligheidsbeleid valt dat aan de wettelijke eisen en normen voldoet
S2 medewerkers in waardeketen	2. Beleid voor toeleveranciers met betrekking tot mensenrechten
S3 maatschappij en omgeving	3. Welke initiatieven onderneemt het bedrijf met betrekking tot lokale maatschappelijke betrokkenheid
S4 klanten en gasten	4. Inzicht in voldoen aan wetgeving HACCP en op gebied allergenen en dergelijke

Welke elementen per pijler gaan we doormeten?

ESRS 1 algemene vereisten				
ESRS 2 algemene toelichtingen	Governance	Environmental (E1-E5)	Social (S1-S4)	Governance (G1)
	Strategie			
	Impact, risico/kansen management			
	Data & KPI's			

Governance

ESRS G	
ESRS G - richtlijnen	SUGGESTIES KEUZES
G1 business conduct	1. (Gender)Samenstelling en organisatie van Directie en RvC 2. Code of Conduct en scope (voor wie) deze geldt.

De belangrijkste bevindingen uit de nulmeting

Zes venues brengen waardevolle inzichten naar boven

De nulmeting van het VenueNL Sustainability Initiative toont aan dat het vooral nog schort aan het vastleggen van het beleid en doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, sociale verantwoordelijkheid en goed bestuur. Daardoor blijven de daadwerkelijke duurzaamheidsinspanningen onderbelicht.

In november 2024 is begonnen met een nulmeting. Hiervoor hebben de deelnemers via het GSES-platform vragen beantwoord op veertien duurzaamheidsaspecten die gerelateerd zijn aan het ESG-beleid (Environmental, Social, Governance) van de Europese Unie. Deze vragen zijn opgedeeld in beleid en acties.

Het doel is te laten zien in hoeverre er in de bedrijven aandacht is voor de verschillende thema's die van belang zijn als het gaat om duurzaamheid, sociale verantwoordelijkheid en goed bestuur. Het gaat dus niet om te bepalen hoe goed of slecht een venue op dit moment presteert. De nulmeting biedt vooral hele waardevolle inzichten en tips over hoe venues gezamenlijk hun positieve impact kunnen vergroten.

Belangrijkste observaties

We doorlopen in dit artikel de belangrijkste of de opvallendste aspecten van de nulmeting. De hoogover constatering

is dat de deelnemende locaties al goed bezig zijn en mooie stappen gezet hebben als het gaat om duurzaamheid en impact maken. Natuurlijk is er ook nog veel ruimte voor verbetering.

Op sommige punten zie je dat men al ver is. Soms is de reden dat het onderwerp ook al stevig is verankerd in de Nederlandse wetgeving of in CAO's. Tegelijkertijd lijken sommige zaken die al lang in Nederland 'wet' zijn, juist weer niet geregeld te zijn.

Vaak is niet grondig onderzocht wie de belangrijkste stakeholders zijn

DEEL 1.

ALGEMENE BEDRIJFSINFORMATIE & BELEID

We beginnen met de meer algemene bedrijfsinformatie die van invloed is op het duurzaamheidsbeleid van een bedrijf.

De focus is gelegd op de zes belangrijkste factoren. Al om diversiteit en inclusie te bevorderen.

1

Stakeholdermapping

Een belangrijke bevinding is dat niet alle venues grondig hebben onderzocht wie hun belangrijkste stakeholders zijn en wat de behoeften van deze stakeholders zijn. Denk bijvoorbeeld aan de jongere generaties die de arbeidsmarkt betreden en hoe je dit talent kan aantrekken en behouden. Of buurtbewoners die overlast kunnen hebben van een evenement en hoe je die informeert en hun pijn verzacht. Het identificeren van deze tegengestelde belangen helpt een venue om op een transparante en verantwoordelijke manier met haar omgeving om te gaan.

2

Impact Materialiteit

De term 'impact' wordt gebruikt om de invloed te bepalen die beslissingen van een organisatie hebben op zowel interne als externe stakeholders.

De helft van de bedrijven in de benchmark heeft de potentiële negatieve impact van hun activiteiten geïdentificeerd. Geen van de bedrijven heeft echter de impact van het bedrijf – positief of negatief – geïntegreerd in het managementbeleid.

Een voorbeeld is het gebruik van duurzame materialen bij standbouw, waarbij samenwerking tussen venues en leveranciers kan bijdragen aan lagere kosten en een lagere belasting van het milieu. Ook positieve impact wordt erkend, zoals het gelijk trekken van vergoedingen voor stages bij de RAI om diversiteit en inclusie te bevorderen.

3

Financiële Materialiteit

Naast de impact op de samenleving en het milieu, wordt ook gekeken naar de invloed van externe factoren op de financiële prestaties van een locatie. Zo worden risico's zoals fluctuaties in energiekosten meegenomen. Het merendeel van de venues heeft inzicht in de financiële materialiteit en de invloed hiervan op het bedrijf, zowel positief als negatief. Toch heeft nog geen enkele venue beleid gemaakt als onderdeel van de managementprocessen.

De Postillion Hotels hebben bijvoorbeeld energiezuinige verlichting geïnstalleerd, wat niet alleen het energieverbruik vermindert, maar ook besparingen oplevert die weer positief bijdragen aan de financiële gezondheid van de organisatie.

4

Governance

Governance scoort erg laag in de nulmeting. Veel venues integreren de principes van goed bestuur niet of nauwelijks in hun besluitvorming. Tenminste, daar is in ieder geval niets over vastgelegd. Naar de reden hiervan is het nog gissen.

5

ISO 26000 - De zeven MVO-Kernthema's

Ook als het gaat om de kernonderwerpen van ISO 26000, zoals mensenrechten, arbeidsomstandigheden en milieubescherming, blijkt dat de locaties geen specifieke of slechts summiere beleidsmaatregelen hebben geformuleerd om te voldoen aan deze richtlijnen. Opvallend is dat er op het gebied van milieu – waaronder milieubeginselen zoals 'preventie' en/of 'de vervuiler betaalt' – nog geen beleid lijkt te worden gevoerd.

6

Beleid & Stakeholderbetrokkenheid en communicatie

Slechts een derde van de deelnemers heeft beleid geformuleerd over stakeholderbetrokkenheid, hoe deze betrokkenheid wordt georganiseerd en waarom dit belangrijk is. En hoe dit wordt meegenomen bij de evaluatie van actieplannen, besluitvorming en het bepalen van doelen.

DEEL 2.

ACTIES (DAADWERKELIJKE ACTIVITEITEN EN MAATREGELEN)

Na deze algemene onderwerpen, zoomt de benchmark in op specifieke ESG-onderwerpen en bekijkt of en zo ja waar, actie op ondernomen wordt. We lichten hier de meest interessante bevinden toe. Sinds 2022 zijn bedrijven verplicht om een klokkenluidersregeling te hebben.

7

Acties en implementatie op mensenrechten

Het gaat hier specifiek over beleid op het gebied van mensenrechten zoals het verbod op kinderarbeid, discriminatie en het recht op vereniging (bijvoorbeeld lidmaatschap van vakbond). Als verwacht scoren de venues hier goed op, al lijkt het dat het nog niet over al even sterk is verankerd in beleid.

Wat betreft diversiteit en inclusie daarentegen, vertoont de benchmark ook opvallende scores. Slechts een enkele deelnemer heeft een beleid voor het bevorderen van diversiteit en inclusie. Daarnaast is er vaak een gebrek aan een effectief mechanisme of proces voor het melden van klachten en incidenten rondom mensenrechtenschendingen, inclusief een duidelijke klachtenprocedure. Sociale en psychologische veiligheid lijkt ondanks de toegenomen aandacht in het publieke debat nog steeds een uitdaging binnen organisaties.

Bedrijven worden al jaren gewezen op de noodzaak om hier beleid voor te ontwikkelen. Bovendien is er sinds 2022 wetgeving die bedrijven verplicht om een klokkenluidersregeling te hebben. Toch blijkt de praktische invoering hiervan vaak tekort te schieten.

8

Acties en implementatie op arbeidspraktijken (eigen en ingeschakelde werknemers, inclusief werknemers in de waardeketen)

De helft van de bedrijven heeft maatregelen geformuleerd op het gebied van arbeidspraktijken, zoals het voorkomen van dwangarbeid, het waarborgen van eerlijke arbeidsomstandigheden en het bieden van een veilige, gezonde werkomgeving. Dit is begrijpelijk, aangezien deze zaken vaak onderdeel zijn van de cao waarmee de betrokken venues werken.

9

Acties en implementatie op arbeidspraktijken (eigen en ingeschakelde werknemers)

De arbeidsomstandigheden in de Nederlandse venues zijn goed geregeld. Opvallend is wel dat slechts een enkele organisatie faciliteiten biedt om mensen met een arbeidsbeperking te laten deelnemen aan het arbeidsproces. Dit vormt een uitdaging richting 2026, wanneer de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten werkgevers verplicht om minimaal 5 procent medewerkers met een arbeidsbeperking in dienst te hebben, wanneer ze meer dan 25 werknemers hebben.

10

Acties en implementatie op arbeidspraktijken (eigen werknemers)

Bedrijven zouden zich actiever kunnen inzetten om de loonkloof tussen mannen en vrouwen in vergelijkbare functies – het zogeheten gender pay gap – te verkleinen. Het opstellen van gericht beleid is essentieel, zeker in aanloop naar de aanstaande loontransparantiewet. Opvallend is dat slechts een enkel bedrijf gegevens hierover verzamelt en actief werkt aan het verkleinen van deze loonverschillen. Hier ligt nog een belangrijke kans voor verbetering op het gebied van gendergelijkheid op de werkvloer.

11

Acties en implementatie op het milieu

Een minderheid van de venues geeft aan maatregelen te treffen op het gebied van milieu. Dat wil niet zeggen dat er niets gebeurt, maar meestal alleen op enkele specifieke punten.

Als het gaat om het voorkomen, beperken en compenseren van broeikasgasuitstoot in scope 3 – oftewel elders in de keten – en het beheer van waterverbruik door middel van vermindering, recycling of het gebruik van regenwater, wordt vaak aangegeven dat er helemaal geen maatregelen worden genomen.

12

Acties en implementatie op eerlijke handelspraktijken

Het meest opvallende in deze categorie is dat er blijkbaar weinig tot niets wordt gedaan aan de bestrijding van corruptie, omkoping en afpersing, of het melden hiervan bij de juiste toezichthoudende instanties. Het lijkt hier vooral te gaan om het goed verankeren in het beleid en niet dat er sprake is van misstanden. Maar dat behoeft ook extra onderzoek.

13

Acties en implementatie op onderwerpen die de gast of klant aangaan

De resultaten in het assessment geven aan dat er weinig of niets wordt gedaan om producten en diensten te ontwerpen volgens de hoogste normen op het gebied van gezondheid en veiligheid, en om duidelijke instructies te verstrekken voor bijvoorbeeld veilig gebruik en onderhoud. Bovendien is het opvallend dat slechts één van de organisaties aangeeft actie te ondernemen om de gegevens van gasten en klanten te beschermen, terwijl dit al geruime tijd wettelijk verplicht is.

14

Acties en implementatie op gemeenschapsbetrokkenheid en ontwikkeling

Op het gebied van gemeenschapsbetrokkenheid scoren de meeste organisaties nul procent voor de implementatie van maatregelen. Dit betreft onder andere het proactief betrekken van de gemeenschap, het raadplegen van representatieve groepen bij sociale investeringen en het ondersteunen van kwetsbare of ondervertegenwoordigde groepen. Ook het creëren van werkgelegenheid en het bijdragen aan lokale economische ontwikkeling komt nauwelijks terug.

Voor de betrokken venues ligt er een belangrijke kans in het aangaan van partnerschappen met lokale onderwijsinstellingen voor technologische ontwikkeling en het stimuleren van lokale werkgelegenheid door deelname aan programma's voor vaardigheden en sociale return.

KPI's, audits en verbeterplannen

Met de deelnemers is ook vooruitgekeken naar meetbare -doelstellingen, evaluatie van resultaten, interne en externe audits en verbeterdoelen. In lijn met de nulmeting is ook hier nog te weinig over vastgelegd. Wel vindt bij het merendeel van de organisaties een externe audit plaats. Met nu de nulmeting achter de rug kunnen de deelnemers zich richten op de verbeterpunten, te beginnen bij het vastleggen van het beleid op als het gaat om duurzaamheid, sociale verantwoordelijkheid en goed bestuur. Hier valt nog de nodige winst te behalen en is goed te doen, omdat er voldoende praktijkvoorbeelden zijn die een venue als basis kan gebruiken.

Tegelijkertijd wordt de focus gelegd om het formuleren van meetbare doelstellingen en verbeterdoelen. Uiteindelijk is het hier om te doen bij VSI: het realiseren van de collectieve, onderbouwde vooruitgang van Nederlandse beurs- en congreslocaties op het gebied van duurzaamheid in de breedste zin van het woord.

Aanbevelingen

Op basis van de nulmeting zijn er een aantal belangrijke aanbevelingen voor verbetering geformuleerd. Met name op het gebied van het vastleggen van beleid, acties en resultaten is veel te winnen.

Versterk governance: betrek de directie actief bij het duurzaamheidsbeleid en zorg voor strategische verankering.

Verbeter stakeholdermapping: identificeer en betrek interne en externe

belanghebbenden, met speciale aandacht voor tegengestelde belangen.

Formuleer en implementeer concreet beleid: richt je op belangrijke onderwerpen zoals diversiteit, inclusie, gendergelijkheid, milieumaatregelen en eerlijke handelspraktijken.

Meet en evalueer impact: stel duidelijke KPI's op, voer audits uit en ontwikkel verbeterplannen.

Stimuleer betrokkenheid met de omgeving: werk samen met lokale partners en onderwijsinstellingen voor sociale investeringen en werkgelegenheid.

Praktijklessen uit een deelnemersmeeting

De venue als duurzaamheidskatalysator

De collectieve inspanningen van de locaties die deelnemen aan het VenueNL Sustainability Initiative (VSI) werpen niet alleen vruchten voor henzelf af. De venues spelen een sleutelrol in de verduurzaming binnen de hele keten.

Tijdens een meeting van het VenueNL Sustainability Initiative bij GSES in Rotterdam, legden we de deelnemers een aantal stellingen voor om de uitdagingen in de praktijk verder uit te diepen. Hier volgen de belangrijkste bevindingen.

Verzamelen van data

Hoeveel tijd het kost om de data te verzamelen en in te voeren is sterk afhankelijk van de structuur binnen de eigen organisatie, zo blijkt. Waar de een op basis van andere duurzaamheidsverslaglegging de meeste informatie al beschikbaar heeft, daar moet de ander bij een vijftal afdelingen langs om de specifieke gegevens boven tafel te krijgen. En dan is er nog de afdeling Legal die een mening wil vormen over het invoeren van bedrijfsinformatie in een extern systeem.

Kennisbehoefte

Externe kennis is welkom, maar het is toch vooral belangrijk dat er binnen de organisatie iemand verantwoordelijk is voor de duurzaamheidsregistratie. Duurzaamheid wordt

een structurele competentie. Het is niet eenmalig; je moet het blijven managen, geven de deelnemers als argument. Dan is het goed dat deze verantwoordelijkheid binnen de organisatie wordt gelegd.

En iemand binnen de organisatie kent ook het bedrijf en die kennis is nodig om het goed te kunnen doen. Belangrijke opmerking hierbij is wel dat deze 'duurzaamheidsmanager' het dataproces moet sturen. De afdelingen zelf kunnen het beste bepalen waar duurzaamheidswinst valt te halen.

Eisen van klanten

In hoeverre klanten eisen stellen op het gebied van duurzaamheid hangt af van het type opdrachtgever. Zo stellen overheden vaker eisen, vooral op het gebied van catering. Dan heb je het over verhouding plantaardig/dierlijk van 80/20 en soms zelfs 90/10. Ook associaties zitten wat meer op duurzaamheid ten opzichte van corporates, waarbij alleen bedrijven die zich beroepen op een 'groene' bedrijfsvoering vragen naar duurzame keuzes. Maar over het algemeen stellen opdrachtgevers weinig

harde eisen op het gebied van duurzaamheid en vragen ze niet om data gerelateerd aan de CO2-voetafdruk.

Internationale klanten stellen vaker gedetailleerde vragen. Dat kan zijn over hoe met uitzendkrachten wordt omgegaan en de CO2-voetafdruk van de verschillende menu's. Vanuit de Verenigde Staten komen de meeste vragen over sociaal beleid en inclusie.

Wat ook een rol speelt is dat de belangrijkste milieu-belasters in scope 3 zitten, dus veelal buiten de directe invloedssfeer van de venue. Zoals een van de deelnemers het formuleert: het draait vooral om vliegen, logistiek en standbouw; de rest is minder belangrijk.

Samenwerking met leveranciers

De venues zelf vragen nog relatief weinig duurzaamheidsinformatie op bij hun leveranciers. Bij gelegenheden leveranciers gebeurt dit sowieso niet. Bij vaste leveranciers is het wel mogelijk om duurzaamheidsvragen door te spelen, al zijn die vaak generiek.

Zo is het doorrekenen van de voetafdruk van de F&B per evenement ondoenlijk. Met een vast menu, geleverd door een vaste cateraar, is dit nog wel te doen op basis van inkooplijsten met EAN-nummers. Onder meer een tool als Bright Green wordt genoemd als impactcalculator. De algemene conclusie is echter dat er binnen de keten standaard te weinig duurzaamheidsinformatie wordt doorgegeven. Een jaarlijkse leveranciersdag wordt nog als optie gegeven om hier verbetering in te krijgen.

Sleutelrol voor venues

Vanaf het begin is het doel van het VenueNL Sustainability Initiative geweest om locaties niet alleen inzicht te geven in hun duurzaamheidsinspanningen, maar hen ook een actieve rol te laten spelen in de verduurzaming van de hele sector. Deze bijeenkomst heeft opnieuw benadrukt dat de locaties hierin een sleutelrol vervullen.

“In veel van onze projecten zien we dat de venue vaak als katalysator fungeert voor duurzaamheidsregistratie,” stelde Kelly Ruigrok, oprichter en CEO van GSES tijdens de meeting. Een goed voorbeeld hiervan is het project dat GSES uitvoert voor Stadio Olimpico in Rome, die als locatie standaard een duurzaamheidsrapportage wil aanbieden aan haar klanten.

Door dergelijke initiatieven kunnen locaties niet alleen hun eigen impact verminderen, maar ook leveranciers, opdrachtgevers en partners in de keten stimuleren om bewuster en transparanter te opereren. Daarmee benadrukte deze bijeenkomst dat samenwerking en data-gedreven inzichten essentieel zijn om de duurzaamheidsambities binnen de livecommunicatiesector naar een hoger niveau te tillen.

Global Sustainable Enterprise System

De deelnemersmeeting van het VenueNL Sustainability Initiative (VSI) vond plaats bij GSES gevestigd in W70, het geupcycled voormalig Shell-kantoor aan het Weena in Rotterdam. GSES, wat staat voor Global Sustainable Enterprise System, initieert en ondersteunt diverse projecten in de livecommunicatiesector. Zo verzorgde ze dit jaar de duurzaamheidsregistratie

voor SAIL Amsterdam. Samen met stichting Open House probeert GSES de verschillen in duurzaamheidsregulering die gemeenten hanteren rondom evenementen gelijk te trekken. Ook trekt het bedrijf het duurzaamheidsinitiatief van ESSMA, de vereniging van Europese stadions en clubs. De kracht van GSES is dat het de registratie voor alle relevante

duurzaamheidscertificaten combineert. Zo kan een locatie de verkregen certificaten voor Green Key, ISO 14001 en BREEAM uploaden waarbij die informatie wordt 'hergebruikt' voor de ESG-rapportage volgens de CSRD-richtlijnen.

<https://gses-system.com>

Cases

Venue Sustainability Initiative

2

**SAVING FUEL AND
IMPROVING SAFETY**

Learn more at VolvoGroup.com

A FUTURE TRANSPORT CONCEPT BY VOLVO GROUP

VOLVO

KRONE

**THIS TRUCK IS CONNECTED
TO THE NEXT TRUCK...**

THE ROAST ROOM
BREAKFAST LUNCH DINNER

MX MX
maxxwell express

LAVAZZA
ITALY'S FAVORITE COFFEE

pepsi

Heineken

DAF

kpn

RAI
AMSTERDAM

Duurzame impact maak je door dingen te dóen

Stephanie Mathas en Hanna Rentmeester vormen samen het duurzame geweten van RAI Amsterdam. Ze initiëren en begeleiden de ontwikkeling van maatschappelijk verantwoord ondernemen door de RAI in de breedste zin van het woord. Deze pioniers vertellen over de resultaten, de uitdagingen en kansen en hoe zij organisatoren erbij betrekken.

Stephanie Mathas is al sinds 2016 MVO-manager bij RAI Amsterdam. In de loop van de jaren is het aantal onderwerpen en projecten waar zij aan werkt dusdanig gestegen, dat Hanna Rentmeester in 2024 als extra MVO-manager is aangetrokken.

Stephanie: "Ik zie mezelf als iemand die in dienst staat van de maatschappij en van de RAI. Als organisatie hebben we de verantwoordelijkheid om onze negatieve impact zoveel mogelijk te beperken en positieve impact te vergroten. Daar hebben we ook de mogelijkheden voor. Hanna en ik signaleren zulke mogelijkheden en pakken die met collega's binnen de RAI en partijen buiten de organisatie op. Zo werken we samen aan verbeteringen die impact maken voor de betrokkenen en de maatschappij als geheel."

Hanna: "Ik geloof dat alles met elkaar verbonden is en daarom is het belangrijk dat we er met z'n allen voor zorgen dat we er geen bende van maken op de wereld. Er is de laatste jaren, mede door wetgeving, veel nadruk komen liggen op cijfers en rapportages. Dat helpt om inzicht te geven, maar het is een middel en geen doel op zich. Wij besteden onze tijd het liefst aan oplossingen."

"Het verzamelen van data hebben we waar mogelijk gestandaardiseerd", vult Stephanie aan. "We willen graag zoveel mogelijk tijd en ruimte hebben om ook daadwerkelijk dingen te doen."

Complexe puzzel

De praktijk van duurzame en maatschappelijke verbeteringen is soms een complexe puzzel. Het verbinden van de stukjes is een van de belangrijkste taken van Hanna en Stephanie. "Er zijn vaak veel verschillende stakeholders betrokken", vertelt Stephanie. "Die hebben ieder hun eigen perspectief, belangen, ervaring en kennis. Het is belangrijk daar goed naar te luisteren en elkaar goed te willen begrijpen. Zo kom je tot de gewenste praktijkverbetering. Soms mis je een stukje en daar verzinnen wij dan wat op." Dat beaamt Hanna: "Een organisator is bijvoorbeeld gericht op het beperken van plastic, terwijl het meer impact kan hebben om te kijken naar de hele afvalstroom. Een collega bij de RAI heeft misschien een sterke focus op een commercieel belang, maar dat dienen we soms het beste met een sterkere duurzame positie."

"We zijn daarom graag vroeg in het proces betrokken. En we vragen altijd door, zowel aan organisatoren als aan collega's: als je iets wilt, wat wil je ermee bereiken? Dan kom je tot de beste, structurele oplossingen."

Actuele projecten

Op de website van RAI Amsterdam staat beschreven aan welke MVO-onderwerpen RAI Amsterdam vooral werkt: in en rond het gebouw, in de organisatie van evenementen en binnen de eigen organisatie. Wat zijn actuele ontwikkelingen die onze MVO-managers nu bezighouden?

Hanna vestigt graag de aandacht op Better Stands: "We bieden al enige tijd modulaire, herbruikbare standbouw aan, die naar eigen smaak te aan te kleden is met onder andere kleuren, graphics en inrichting. Dat leidt tot minder vervoersbewegingen en minder afval. Om de impact te vergroten hebben we ons aangesloten bij het internationale Better Stands programma en laten we onze eigen stands certificeren."

"Daarnaast gaan we verkennen hoe we dit programma ook breed kunnen toepassen op de rest van de standbouw binnen onze eigen evenementen. Dan gaan we echt doorleven wat het betekent en waar je op moet letten. Zo kunnen we als RAI het concept verder finetunen en organisatoren optimaal adviseren."

Maatschappelijke initiatieven

Stephanie: "Ik zie veel voortgang in ons maatschappelijke programma. Inmiddels maken wij impact bij een grote diversiteit aan maatschappelijke initiatieven in de stad Amsterdam."

"Een voorbeeld hiervan is het Donation Room programma

dat in de afgelopen jaren flink gegroeid is. Na afloop van diverse evenementen verzamelen we bruikbare producten en spullen en we zorgen dat deze terechtkomen bij lokale maatschappelijke organisaties die ze goed kunnen gebruiken. Zo voorkomen we afval en dragen we bij aan initiatieven zoals bijvoorbeeld Het Leger Des Heils en de Voedselbank.”

“Hier zijn we zo’n zeven jaar geleden mee begonnen. Toen moesten we organisatoren nog echt overtuigen om eraan mee te doen. Tegenwoordig vragen ze er zelf om. De impact heeft zich bewezen.”

Afval en treinen

“Een ander onderwerp waar we actief mee bezig blijven is het voorkomen en verminderen van afval binnen de RAI”, vervolgt Stephanie. “Dat is een breed thema, met een grote diversiteit aan uitdagingen. Van het terugdringen van disposables op de eventvloer tot aan het stimuleren van hergebruik of het stoppen met sommige materialen. We willen vooral samen met organisatoren kijken hoe wij op evenementen afval zoveel mogelijk kunnen voorkomen.” Hanna organiseerde een treinreis om de bezoekers van Metstrade, die in november plaatsvond, van Londen naar Amsterdam te vervoeren.

Dit dient meerdere doelen, vertelt ze: “Natuurlijk willen we mensen stimuleren om niet het vliegtuig maar de trein te nemen, want dat scheelt enorm veel CO₂-uitstoot. Maar het is ook effectief en erg leuk. In de trein kunnen mensen al beginnen met netwerken en het is een beleving die extra waarde toevoegt voor de gasten. Met de ervaring die we nu op hebben gedaan, gaan we meer van zulke treinreizen mogelijk maken.”

Better Stands

Better Stands is een wereldwijd initiatief dat de overgang van eenmalige naar herbruikbare beursstands wil versnellen. Na een pilotfase is het raamwerk sinds 6 juni 2025 beschikbaar voor de hele evenementenbranche.

Het Better Stands-concept is ontwikkeld door de internationale beursorganisator Informa en biedt een gestandaardiseerd raamwerk om de herbruikbaarheid van

beursstands te meten. Stands worden beoordeeld op drie niveaus - Brons, Zilver en Goud - afhankelijk van het aandeel herbruikbare of recyclebare onderdelen. Deze status kan worden behaald via een pre-certificeringstraject of door onsite beoordelingen door getrainde inspecteurs.

De uitrol wordt ondersteund door internationale organisaties als de International

Federation of Exhibition & Event Services (IFES) en Net Zero Carbon Events (NZCE). De Better Stands-werkgroep bestaat uit dertien organisaties uit verschillende segmenten van de branche, die het initiatief in de praktijk hebben getest. Tot nu toe hebben deelnemers Better Stands geïmplementeerd op meer dan 400 evenementen in 37 landen.

<https://betterstands.org/>

Steeds een stap verder

De verleiding kan op de loer liggen om te denken dat je ‘klaar’ bent zodra een onderwerp enthousiast ontvangen wordt. Niets is minder waar, aldus Hanna: “Het invoeren van een duurzame maatregel heeft veel aspecten.”

“Kijk bijvoorbeeld naar het relatief simpele idee van de treinreizen. Daar komen veel zaken bij kijken die overal in de RAI-organisatie effect hebben. De timing, het promoten, het verkopen, het boeken van de trein, hoe je samenwerkt

met de organisator, factureren achteraf, noem maar op. Al die dingen moeten kloppen.”

“Pas wanneer je het ook echt gaat dóen, merk je wat er goed gaat en wat je nog moet bijstellen. Als je gaat opschalen, spelen er weer nieuwe vragen.”

Stephanie: “Na een tijd wijzigt de context ook. De wet verandert, er komen mensen op andere posities in een organisatie, de maatschappelijke discussie verschuift. We zijn continu bezig met de ontwikkeling van MVO. Het is een

vorm van ondernemen, niet iets waar je een punt achter zet en dan klaar mee bent. We blijven altijd op zoek naar nieuwe mogelijkheden om impact te maken.”

Business as usual

Het uiteindelijke doel is dat maatschappelijk verantwoord ondernemen een vanzelfsprekend onderdeel van de business wordt. Zaken zoals een plantbased restaurant, de totale reductie van food waste, de donation rooms of het benutten van de RAI-garage voor de elektrische autootjes van sociale organisatie Heen en Weer: ze zijn onderdeel van de normale gang van zaken geworden.

Stephanie concludeert: “Het doel van RAI Amsterdam is om waardevolle evenementen te organiseren. Binnen

die context kunnen we een grote maatschappelijke en duurzame impact maken en we voelen dat ook als onze verantwoordelijkheid. Dat doen we als RAI niet alleen, maar in samenwerking met organisatoren, exposanten, bezoekers en vele gedreven partners. Impact maak je samen. En eigenlijk draait dat steeds om één vraag: wat kunnen we vandaag beter doen dan gisteren?”

‘Het is een vorm van ondernemen, niet iets waar je een punt achter zet en dan klaar mee bent’

Het project Donation Room bestaat zeven jaar en wordt inmiddels omarmt door vele organisatoren. In 2025 werden duizenden kilo’s eten, duizenden liters drinken en honderden vierkante meters aan bruikbare meubels en andere spullen opgehaald. Zo werden dit jaar onder meer zevenhonderd basketballen, een elektrische gitaar en een drumstel gedoneerd.

5 belangrijke tips

1. Maak duurzame impact door te doen

Niet blijven hangen in beleid, cijfers en rapportages, maar vooral tijd vrijmaken om daadwerkelijk maatregelen uit te voeren en uit te proberen. Pas in de praktijk merk je wat werkt, wat bijgesteld moet worden en welke nieuwe kansen ontstaan.

2. Betrek alle stakeholders vroeg erbij en blijf doorvragen

Haak zo vroeg mogelijk aan bij organisatoren, leveranciers en collega’s, zodat je samen structurele oplossingen kunt ontwikkelen in plaats van losse acties. Vraag steeds “Wat wil je hiermee bereiken?”, om de echte doelstelling boven tafel te krijgen.

3. Kijk naar de totale impact in plaats van één detail

Focus niet alleen op zichtbare symbolen, maar analyseer de hele keten of afvalstroom om grotere verbeteringen te realiseren. Soms blijkt een ogenschijnlijk eenvoudig idee veel breder door te werken in de organisatie en meer impact te hebben.

4. Werk aan concrete, herhaalbare initiatieven

Ontwikkel programma’s en formats die duurzame keuzes eenvoudig en aantrekkelijk maken voor organisatoren. Zorg dat succesvolle initiatieven kunnen opschalen en onderdeel worden van de normale gang van zaken.

5. Zie duurzaamheid als een continu proces van ondernemen

MVO is geen project met een einddatum, maar een manier van werken waarbij de context steeds verandert. Blijf jezelf en je partners de vraag stellen: “Wat kunnen we vandaag beter doen dan gisteren?”.

Postillion Hotels

Vooroplopen in duurzaamheid, zonder dat het móet

Postillion Hotels kiest er bewust voor om te verduurzamen, ook nu de CSRD-verplichting (voorlopig) van tafel is. Met een plant-first F&B-concept, gasloze gebouwen en een eigen duurzaamheidsframework laat de hotelgroep zien dat verantwoordelijkheid nemen voor mens, milieu en maatschappij prima samengaat met gastvrijheid en winstgevendheid.

Lucas van Krugten, Operations Manager bij Postillion Hotels Nederland, ziet duurzaamheid niet als een verplicht nummertje, maar als een kans om voorop te lopen. ‘Zonder voorlopers geen volgers’, ofwel innovatie als stuwende kracht voor verduurzaming in de hospitality industrie. Met die mentaliteit heeft de groep van acht hotels en congrescentra de afgelopen drie jaar haar duurzaamheidsbeleid opgepakt. Ook al is de CSRD-wetgeving (voorlopig) niet meer verplicht voor het bedrijf. Volgens Lucas draait het om meer: verantwoordelijkheid nemen voor mens, milieu en maatschappij.

Aan welke knoppen kun je draaien, waar kun je impact maken, wat is effectief, haalbaar en ook commercieel realiseerbaar? Dat is de vragen die hij stelt. Postillion Hotels bewijst dat verduurzamen niet ten koste van winstgevendheid hoeft te gaan en het bedrijf

haar hoge kwaliteitsnormen kan handhaven. Dat het niet eenvoudig is, visie en doorzettingskracht vraagt, is ook duidelijk. Des te meer bewonderenswaardig dat ze voorloper zijn: niet omdat het moet maar omdat ze willen.

Een nieuwe kijk op F&B

Eén van de meest zichtbare veranderingen zit in het F&B aanbod van Postillion Hotels.

Lucas: “We zijn begonnen met de vraag: wat is eigenlijk de impact van wat we serveren? Het bleek dat dierlijke eiwitten veruit de grootste CO2-uitstoot veroorzaakten. Een kilo rundvlees staat gelijk aan vier kilo CO2; de impact is enorm.”

Daarom zijn ze aan de slag gegaan met een plant-based filosofie. Niet de makkelijkste weg, noch de snelste. Dat er weerstand is onder klanten, was verwacht. Eigenlijk

zijn er drie soorten klanten te onderscheiden. Te beginnen bij de groep die absoluut niet aan plant-based wil en zegt dan liever naar een andere locatie te gaan. Dan is er een groep die het aanmoedigt, alleen niet voor de evenementen die zij zelf organiseren; de bekende ‘not in my back-yard’ gedachte. En dan is er nog de groep die het idee enthousiast omarmt.

Een vergelijkbare verdeling was er onder de medewerkers: enthousiastelingen en fervente tegenstanders. Dat vergde veel communicatie en trainingen om intern iedereen mee te krijgen.

Balans tussen ambitie en realiteit

Het invoeren van een volledig plantaardig concept bleek in de praktijk nog te vroeg en te belastend. Daarom werkt Postillion Hotels met de 80/20-regel: 80 procent

plantaardig, 20 procent dierlijk.

“We willen gasten verwennen, niet dwingen.”, vertelt Lucas. “Buiten de deur verwachten ze keuze. Zakelijk events worden toch ook vaak een beetje gezien als een ‘dagje uit’, waarbij naast de inhoud ook teambuilding en netwerken belangrijke doelen zijn. Postillions’ doel is een aantrekkelijk aanbod dat zowel duurzaam als gastvrij is.”

“We hebben gekozen voor een plant-first-benadering: de basis van het aanbod is plantaardig, met ruimte voor de toevoeging van dierlijke eiwitten. Zo ontstaat een gevarieerd aanbod dat gasten keuzevrijheid geeft, zonder dat ze het gevoel krijgen gedwongen te worden. Proefsessies en trainingen hielpen medewerkers en gasten wennen aan de nieuwe gerechten. Pas als mensen zelf proeven en ervaren, zie je het enthousiasme groeien.”

Van meten naar sturen

Duurzaamheid vraagt ook om inzicht. Daarom begon Postillion Hotels met het verzamelen van alle inkoopdata via EAN-nummers voor het F&B-assortiment. Dit maakt het mogelijk precies te berekenen wat de CO₂-impact is van dierlijke versus plantaardige producten. Op basis daarvan worden keuzes gemaakt en resultaten gemonitord. Naast F&B richt de hotelgroep zich op andere impactvolle domeinen, zoals energie. Oudere gebouwen worden inmiddels volledig gasloos gemaakt en waar mogelijk worden installaties vervangen door klimaatvriendelijke alternatieven.

“Duurzaamheid kost niet alleen geld, het levert ook waarde op”, benadrukt Lucas. “Vastgoed wordt aantrekkelijker, energiekosten dalen en het versterkt onze merkpositie.” Postillion Hotels compenseert een deel van haar uitstoot via projecten zoals Trees for All, maar altijd vanuit het principe: eerst reduceren, dan pas compenseren. “Compensatie mag nooit een excuus zijn om elders méér uit te stoten”, aldus Lucas.

Pionieren met een eigen framework

De implementatie van CSRD-rapportages is complex, zeker in de horeca. Na vergelijkend onderzoek over wat anderen bereiken en rapporteren, vond Postillion Hotels de bestaande methodieken onvoldoende toegespitst. Ze ontwikkelde daarom een eigen framework. Dat werd gedaan in samenwerking met bestaande systemen en methodieken als PMI Go Green en Because, daarbij geholpen door Armand Odekerke, die als professional doctorate

kandidaat helpt de vertaalslag te maken van academische kennis naar praktische toepasbaarheid.

“Het was veel werk om de software en rapportages op orde te krijgen, maar stoppen is geen optie”, zegt Lucas. “Onze aandeelhouders hechten groot belang aan duurzaamheid. Bovendien: alles wat we nu doen, vormt een investering in de toekomst.”

Leren en ontwikkelen

Postillion Hotels ziet duurzaamheid niet als eindpunt, maar als een continu leerproces. Soms zijn er hobbels – interne tegenstanders die vrezen voor baanverlies of gasten die huiverig zijn voor verandering – maar via dialoog, uitleg en vooral door te laten zien wat werkt, ontstaat beweging. “Het blijft pionieren”, erkent Lucas. “Maar elke stap voorwaarts, hoe klein ook, brengt ons dichterbij waar we heen willen.”

Zo werkt Plant First

Dit jaar introduceerde Postillion Hotels Plant First: buitengewoon lekker én duurzamer. Al het eten – inclusief lunch- en dinerbuffetten, walking dinners en snacks – is nu standaard plantaardig. De gerechten zijn smaakvol, inventief en hebben een minimale impact op het milieu.

Wil je als organisator toch dierlijke eiwitten zoals vlees, vis of zuivel toevoegen? Deze opties blijven beschikbaar als supplement, voor een bescheiden bedrag van 25 eurocent per gerecht. Deze bijdrage wordt volledig gedoneerd aan Trees for All en ondersteunt gecertificeerde projecten die CO₂ compenseren, zoals herbebossing, bosbescherming en de ontwikkeling van voedselbossen.

Trots en toekomstgericht

Met een mix van praktische maatregelen, strategische keuzes en pioniersgeest laat Postillion Hotels zien hoe een hotelgroep verantwoordelijkheid kan nemen. “We hebben laten zien dat verduurzaming geen kostenpost is, maar waarde toevoegt – voor gasten, medewerkers, aandeelhouders én de maatschappij.”

5 belangrijke tips

1. Zie duurzaamheid als kans, niet als verplichting

Neem verantwoordelijkheid voor mens, milieu en maatschappij, ook als regelgeving het niet van je vraagt, en gebruik verduurzaming om je organisatie en merk te versterken.

2. Maak bewuste keuzes in F&B met een plant-first aanpak

Verminder dierlijke eiwitten door te werken met een overwegend plantaardig aanbod, waarmee je CO2-uitstoot fors terugbrengt.

3. Betrek gasten én medewerkers actief bij veranderingen

Erken weerstand, investeer in uitleg, proefsessies en trainingen, en laat mensen vooral zelf ervaren dat nieuwe, duurzamere keuzes minstens zo aantrekkelijk kunnen zijn.

4. Meet eerst, stuur daarna

Verzamel data (bijvoorbeeld via inkoop- en productgegevens) om inzicht te krijgen in waar de grootste impact zit, en gebruik die inzichten om gerichte keuzes te maken en voortgang te monitoren.

5. Denk in lange termijn en eigen frameworks

Ontwikkel een aanpak die past bij je sector en organisatie. Zie het opzetten van systemen en rapportages als investering in de toekomst, en hanteer het principe: eerst reduceren, dan pas compenseren.

Duurzaamheid in vijf pijlers

Hoe World Forum The Hague de lat hoog legt

World Forum The Hague rust haar duurzaamheid niet op losse projecten, maar op een stevig fundament van vijf strategische pijlers: Think Green, Think People, Think Local, Think Ethic en Think Safe. Een gestructureerde aanpak die niet alleen gericht is op milieuwinst, maar net zo goed op maatschappelijke meerwaarde.

Het duurzaamheidsbeleid van World Forum The Hague is een van de vier kernspeerpunten van de hele bedrijfsvoering, gelijkwaardig aan veiligheid, vitaliteit en educatie. Vanuit die positionering wordt duurzaamheid niet als losse projectlijn gezien, maar als randvoorwaarde voor elke conferentie en elk operationeel besluit.

World Forum koppelt haar duurzaamheidsbeleid aan internationale kaders zoals de Sustainable Development Goals en laat dat toetsen via certificeringen als Green Key Gold en ISO 20121 voor duurzame evenementen. Deze accreditaties dienen als raamwerk: ze vertalen 'people, planet, profit' in concrete eisen voor energie, water, afval, inkoop en sociale impact.

Als internationaal congrescentrum in de 'Global Goals City' Den Haag profileert World Forum duurzaamheid expliciet als Unique Selling Point richting organisatoren van (inter)nationale conferenties. Zo fungeert het beleid niet

alleen als interne richtlijn, maar ook als marktpropositie: evenementen die hier plaatsvinden moeten aantoonbaar bijdragen aan een duurzamere bezoekerseconomie

Vijf Sustainable Development Goals

De focus van het duurzaamheidsbeleid ligt op vijf Sustainable Development Goals (SDG's), maar ook andere doelen worden waar relevant omarmd:

SDG 3: Good health and wellbeing

SDG 4: Quality education

SDG 7: Affordable and sustainable energy

SDG 8: Decent work and economic growth

SDG 16: Peace, justice and strong institutions

We nemen je mee langs deze vijf pijlers, met speciale aandacht voor de maatschappelijke impact, en sluiten af met de groene opbrengst waar 2024 uitzonderlijke resultaten opleverde.

1

Vitaliteit als rode draad Think People

Binnen deze pijler wordt gezondheid en welzijn breed opgevat. Niet alleen bezoekers van congressen worden geprikkeld tot gezonde keuzes, ook medewerkers profiteren van een integrale aanpak. Denk aan vitaliteitsmenu's die aansluiten bij het bioritme van deelnemers, maar ook aan activiteiten als yoga en powerwalking tijdens evenementen. De gedachte: een energieke bezoeker is een betere deelnemer.

Daarnaast is er veel aandacht voor inclusiviteit, diversiteit en werkgeluk. Vanuit deze overtuiging wordt actief geïnvesteerd in opleidingen, mentale ondersteuning en werk-privébalans. Denk aan programma's die persoonlijke ontwikkeling stimuleren en initiatieven die bijdragen aan een gezonde werkomgeving. Alles bij elkaar maakt dit World Forum tot een plek waar vitaliteit echt onderdeel is van de bedrijfscultuur.

2

Verbinding met de stad Think Local

World Forum voelt zich nauw verbonden met haar omgeving. Lokale impact is dan ook de kern van deze pijler. Zo wordt intensief samengewerkt met Haagse leveranciers en partners – van cateraars die lokaal en seizoensgebonden inkopen tot buurtprojecten die bijdragen aan verduurzaming en sociale impact.

Een mooi voorbeeld is de samenwerking met het initiatief Hidden Disabilities Sunflower, waardoor mensen met een niet-zichtbare beperking herkenbaar zijn tijdens evenementen en beter begeleid kunnen worden. Ook het delen van zonne-energie met omwonenden en het verminderen van plastic via openbare tappunten van waterbedrijf Dunea dragen bij aan de verbinding met de stad.

3

Ethisch ondernemen Think Ethic

Duurzaamheid is niet alleen groen, maar ook eerlijk. Bij World Forum komt dat tot uiting in de manier waarop er zaken wordt gedaan. Transparantie, integriteit en maatschappelijke verantwoordelijkheid staan hierbij voorop. De samenwerking met Social Capital – gericht op het creëren van banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt – is daarvan een sprekend voorbeeld.

Daarnaast wordt er kritisch gekeken naar de toeleveringsketen. Zo worden leveranciers beoordeeld op duurzaamheid en ethiek, worden Fairtrade-producten ingezet en is er een gedragscode die toeziet op verantwoord handelen. Governance krijgt de aandacht die het verdient, met beleid op anti-corruptie, diversiteit in besluitvorming en langdurige samenwerkingen gebaseerd op vertrouwen.

4

Een veilige omgeving voor iedereen Think Safe

Veiligheid is meer dan het hebben van een BHV-team. In deze pijler investeert World Forum in structurele veiligheid – fysiek, digitaal én mentaal. Onder meer risico-inventarisaties en preventieteams zorgen voor een veilige basis. En dat werpt zijn vruchten af: sinds de start in 2023 is het aantal incidenten aanzienlijk teruggedrongen. Ook hier gaat het verder dan de basis. Mentale veiligheid op de werkvloer, bewustwording rond databeveiliging en structurele protocollen dragen bij aan een werk- en ontmoetingsplek waarin mensen zich echt veilig kunnen voelen. Deze benadering past goed bij de rol van het World Forum als gastheer van internationale topconferenties, waar veiligheid geen bijzaak is.

5

De groene motor Think Green

De Think Green-pijler kende in 2024 een jaar met indrukwekkende resultaten. Er werd stevig ingezet op energiebesparing, CO₂-reductie, afvalscheiding en watermanagement. De resultaten spreken boekdelen. Zo daalde het energieverbruik met bijna 50 procent. Dit kwam onder meer door de overstap naar LED-verlichting en het efficiënter omgaan met verwarmings- en koelsystemen. Ook het personeelsgedrag speelde een rol, mede gestimuleerd door een interne wedstrijd. Op het gebied van F&B werd er flink gesnoeid in de CO₂-voetafdruk. Door meer vegetarische opties, minder voedselverspilling en bewuste inkoop werd een aanzienlijke reductie gerealiseerd. Interessant is dat naast congressmaaltijden ook hotelontbijten en medewerkerslunches zijn meegenomen in de berekening – een compleet beeld dus. Afval werd beter gescheiden en waar mogelijk gerecycled. Voor watergebruik geldt dat de toename in 2024 vooral te wijten was aan meer evenementen, maar ook hier zijn maatregelen genomen. Inzicht in waar water wordt verspild, leidde tot gerichte verbeteracties. Een nieuwe bewustwordingscampagne hierover staat voor 2025 gepland. Tenslotte is er aandacht voor klimaatrisico's op de langere termijn. Flinke regenval en een te hoog grondwaterpeil vormen structurele bedreigingen. World Forum zoekt daarom actief de samenwerking met gemeente en andere stakeholders om tot duurzame oplossingen te komen.

Conclusie

Met een aanpak die is gebaseerd op vijf samenhangende pijlers laat World Forum zien hoe duurzaamheid in de volle breedte vorm kan krijgen. Van groene techniek tot sociale rechtvaardigheid, van lokale verbinding tot internationale verantwoordelijkheid. Deze Haagse venue bewijst dat duurzaamheid niet alleen draait om cijfers, maar vooral om keuzes maken. Keuzes die zowel de organisatie als haar omgeving verder brengen.

Dit artikel is gebaseerd op de resultaten van de VSI-monitor, een persoonlijke toelichting van Projectmanager & CSR officer Ilse Lechner en Antoine Radix, verantwoordelijke reporting RSE et Projets Carbone bij moederbedrijf GL events, en het duurzaamheidsverslag van 2023.

Opinie

Venue Sustainability Initiative

3

Stef Driessen, Sector Banker Leisure bij ABN Amro

‘Je moet als branche niet willen concurreren op duurzaamheid’

De Europese regels voor duurzaamheidsrapportages zijn door het ‘Omnibus-vereenvoudigingspakket’ voor nog maar weinig bedrijven relevant. Het belang van verduurzaming wordt er niet minder op, stelt Stef Driessen van ABN Amro. ‘Het maakt de weg vrij voor een veel meer pragmatische aanpak.’

De Europese Commissie presenteerde 26 februari haar ‘Omnibus-vereenvoudigingspakket’ ter versoepeling van de regels voor duurzaamheidsrapportages (CSRD). De rapportageverplichtingen gaan alleen nog gelden voor de grootste ondernemingen, wat betekent dat deze voor ongeveer tachtig procent van de bedrijven niet meer gelden. Van de bedrijven die nog wel moeten rapporteren heeft het merendeel uitstel gekregen tot 2028 en de hoeveelheid rapportagetemplates is met zeventig procent verminderd. Voor de bedrijven die niet meer onder de CSRD vallen is de kans ook kleiner geworden dat ze alsnog een rapportage moeten aanleveren bij de bedrijven die de verplichting nog wel hebben. De due diligence rapportage-eisen (CSDDD) worden namelijk ook vereenvoudigd. Deze verplicht bedrijven om grondig onderzoek te doen naar de impact op het milieu en mensenrechten in heel hun waardeketen.

Heeft meer effect

Het marginaliseren van de CSRD hoeft niet negatief uit

te pakken voor de verduurzaming in het bedrijfsleven, stelt Stef Driessen, Sector Banker Leisure bij ABN Amro. “Bedrijven moeten soms tonnen aan accountants betalen vanwege de rapportage. Dat geld kunnen ze beter investeren in verduurzaming. Dat heeft veel meer effect.” De bank zelf blijft vasthouden aan haar duurzaamheidsambities, waaronder ook rentekorting voor bedrijven met duurzaamheidsambities valt. “In het verleden hadden we al een duurzaamheidslening, waarbij je moest scoren op drie duurzaamheidsvariabelen. Dat was wat ambitieus. Nu kun je als bedrijf rentekorting krijgen op één duurzaamheidsaspect. Het gaat er om of de doelstelling van het bedrijf door ons als ambitieus wordt ervaren.”

Aantrekkelijke rentekorting

Als voorbeeld noemt hij de impactlening die met de Johan Cruijff Arena is afgesloten. Deze is gekoppeld aan het verlagen van het energieverbruik per bezoeker. “Als de arena haar doelstelling weet te realiseren dan levert dat

0,3 procent rentekorting op. Dat gaat dan om tonnen”, vertelt Driessen. “Het levert aan twee kanten winst op. Je rendement gaat omhoog en je financieringslasten worden lager.”

Naast energiebesparing zijn er nog meer aspecten waar duurzaamheidsambities kunnen leiden tot rentekorting. Bijvoorbeeld de diversiteit in het hoger management, verminderen van voedselverspilling en logistiek. “Er zijn een stuk of tien variabelen waar we redelijk snel op kunnen acteren”, aldus Driessen.

Veel verborgen kosten

Binnen de livecommunicatie is volgens hem logistiek een aspect dat extra aandacht behoeft. “Op dat punt zit de meeste verbeterpotentie, niet alleen vanuit het oogpunt van duurzaamheid. In de supply chain zitten nog veel verborgen kosten. Soms wordt een locatie twaalfmaal per dag bevoorrad. Hier oplossingen voor vinden levert de meeste euro’s op. Lijkt me bijvoorbeeld een mooie uitdaging voor

een grote standbouwer.”

Met het vrijwel wegvallen van de CSRD-verplichting is nu het goede moment om als sector samen te werken aan duurzaamheid, stelt Driessen. “Er zou een soort Club van 11 moeten opstaan, zoals indertijd opgericht door de CEO's van Nederlandse dagattractiebedrijven, die zeggen ‘we gaan dit samen aanpakken.’”

Collectieve oplossingen

“Dan zet je alle HR-directeuren bij elkaar die gezamenlijk nadenken over de personeelsproblematiek en bijvoorbeeld

vertegenwoordigers van de technische diensten die kijken naar het waterverbruik. Zo breng je alle disciplines bij elkaar om kennis te delen en met elkaar na te denken over collectieve oplossingen.”

“In het bankwezen heb je bijvoorbeeld Geldmaat dat zorgt dat cash geld beschikbaar blijft op een goedkope manier. Daar hebben bijna alle banken voordeel van.”

Lef en creativiteit belonen

Naast samenwerken, ziet Driessen ook het organiseren van ‘battles’ als stimulans voor verduurzaming. Dat lijkt

tegenstrijdig met de hiervoor gepropageerde collectiviteit.

“Nee, dat is het niet. Er moeten bedrijven zijn die experimenteren om verder te komen. Die lef en creativiteit wil je stimuleren. Dat kun je faciliteren door bedrijven te laten strijden om een branchebrede award.”

“ING heeft een goede campagne gemaakt over cyberveiligheid en eenvoudig het is om via AI info te verzamelen. Wij als ABN Amro hebben ook baat bij zo'n campagne die dit thema op de agenda zet. Dat mag best gewaardeerd worden.”

Langetermijn succes

Hij wil dan ook benadrukken dat niet alleen zijn bank rentekorting geeft op verduurzamende investeringen. “Alle grootbanken doen dat. Het is vanuit het oogpunt van kredietverlening ook logisch, want investeren in duurzaamheid verhoogt de kansen op lange termijn succes.”

**Naast samenwerken,
ziet Driessen ook
het organiseren van
‘battles’ als stimulans
voor verduurzaming**

2 stellingen voor...

Gerbrig Reitsma, adviseur ondernemers- zaken CLC-VECTA

Duurzaamheid blijft een kernwaarde in livecommunicatie, ook zonder wettelijke verplichting.

“Een kernwaarde wil ik het (nog) niet noemen. Het is wel een blijvende waarde, waar veel bedrijven op hun eigen manier mee bezig zijn. Organisaties zijn op zoek naar duurzamere opties. Gebeurt dat vanuit de kernwaarde duurzaamheid of vanuit een andere drijfveer? Of maakt dat uiteindelijk niet uit, omdat iedere stap richting een groenere toekomst er één is, vanuit welke overweging die ook wordt genomen?”

Vrijwillig rapporteren over ESG wordt een concurrentievoordeel in livecommunicatie.

“Organisaties die vrijwillig de keuze maken voor keurmerk of certificering als ISO20121, GreenKey of zelfs B-Corp om hun duurzaamheid uit te dragen, tillen het naar een hoger niveau. Doordat zo’n keurmerk een traject is dat herleidbaar is en inzichtelijk voor de klant, is het onderscheidend vermogen groter.”

“Maar er zijn genoeg bedrijven die hun stappen sowieso duidelijk communiceren, omdat ze zich daarmee onderscheiden. Het zal afhankelijk zijn van de opdrachtgever, deelnemer of bezoeker of het soort evenement, danwel het type dienst dat wordt geboden, of dat concurrentievoordeel oplevert. In het belang en imago van de positie van de gehele branche zien we vrijwillig rapporteren zeker als relevant.”

Eric Bakermans, Director Marketing Meetings & Conventions bij NBTC

Grote eventlocaties en organisatoren moeten het voortouw nemen, zodat de hele sector mee kan verduurzamen.

“Beide partijen (opdrachtnemer en opdrachtgever) hebben een verantwoordelijkheid in deze. Locaties hebben al veel expertise in huis om te verduurzamen, voorzover dat al niet breed wordt toegepast. Opdrachtgevers hebben weer een verantwoordelijkheid jegens deelnemers aan hun business events om duurzaam gedrag aan te jagen.”

“Grote locaties beschikken over meer middelen, impact en zichtbaarheid. Door kennis, tools en praktijkervaring te delen, kunnen kleinere spelers makkelijker aanhaken en ontstaat er versnelling in verduurzaming binnen de hele livecommunicatieketen.”

Vrijstelling van CSRD-rapportage betekent niet dat duurzaamheid minder belangrijk is voor live events.

“‘Vrijstelling’ betekent geen afstel van verantwoordelijkheid. Op termijn zullen meerdere, zo niet praktisch alle opdrachtgevers vragen om CSRD-rapportage. Dan kun je wat betreft maar beter je zaken NU op orde hebben.”

“Ook kleinere bureaus en locaties worden geconfronteerd met duurzaamheidsvragen van opdrachtgevers. Zeker bij internationale congressen en merken is duurzaamheid al een selectiecriteria geworden. Vrijstelling is geen vrijbrief om stil te staan.”

Kelly Ruigrok, CEO en Founder GSES

Duurzaamheid blijft een speerpunt voor venues en events

De recente ontwikkelingen rondom de Omnibus-regeling en de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) hebben voor veel beweging gezorgd binnen de evenementen- en congressector. Door de versoepelingen vallen veel venues niet langer onder de CSRD-plicht. Maar betekent dit ook een rem op de verduurzaming in de sector? Absoluut niet. Duurzaamheid blijft een onmisbaar thema, gedreven door de verwachtingen van bezoekers, opdrachtgevers en de intrinsieke motivatie van de sector zelf.

De markt vraagt om duurzame keuzes

Hoewel regelgeving een belangrijke stimulans kan zijn, is de werkelijke motor achter verduurzaming de markt zelf. Consumenten, bedrijven en overheden hechten steeds meer waarde aan duurzaamheid. Evenementorganisatoren en congresorganisaties zoeken bewust naar locaties die hun ecologische voetafdruk verkleinen, werken met circulaire materialen en hun energiegebruik minimaliseren. Venues die duurzaamheid niet serieus nemen, lopen simpelweg het risico minder aantrekkelijk te zijn voor opdrachtgevers.

Van verplichting naar intrinsieke motivatie

Veel venues zien duurzaamheid niet puur als een verplichting, maar als een kans om een positieve impact te maken.

De investeringen in energie-efficiëntie, afvalreductie, groene catering en duurzame mobiliteit zijn niet voor niets gedaan. Organisaties realiseren zich dat duurzaamheid niet alleen een morele keuze is, maar ook een strategische. Het draagt bij aan kostenbesparing, reputatie en lange termijn succes.

Duurzaamheid als onderscheidende factor

Nu de CSRD-plicht voor veel venues vervalt, is er een kans om duurzaamheid nog bewuster in te zetten als onderscheidend vermogen. Locaties die blijven investeren in groene innovaties, duurzame partnerships en meetbare impact, kunnen zich profileren als de koplopers in de markt. Gasten en opdrachtgevers zien dat en waarderen het.

Meetbaarheid en transparantie

Ondanks de afnemende wettelijke druk blijft het belangrijk dat venues hun duurzaamheidsinspanningen zichtbaar en meetbaar maken. Certificeringen zoals Green Key, GSES en ISO 20121 helpen om transparantie te bieden en de impact te onderbouwen. Dit wordt steeds vaker een doorslaggevende factor in de keuze voor een locatie. Daarnaast wordt ook het meten van events zelf meer en meer een speerpunt. Steeds vaker maken organisaties

gebruik van SaaS-oplossingen zoals het Global Sustainable Enterprise System (GSES) om duurzaamheidsprestaties van evenementen in kaart te brengen.

Dit systeem wordt al veelvuldig gebruikt door toonaangevende partijen, zoals voetbalclub Atlético Madrid, grootschalige evenementen als SAIL Amsterdam 2025 en de Coldplay-concerten in Stadio Olimpico. Door deze technologieën in te zetten, kunnen locaties en organisatoren hun impact niet alleen aantonen, maar ook gericht verbeteren, en de resultaten te communiceren met alle stakeholders.

Duurzaamheid als blijvende kernwaarde

De recente versoepelingen rondom CSRD betekenen niet het einde van duurzaamheid binnen de livecommunicatiesector – integendeel. De intrinsieke motivatie van de sector, gecombineerd met de vraag vanuit opdrachtgevers en bezoekers, zorgt ervoor dat verduurzaming een blijvende trend is. De venues die hierin blijven investeren, zullen de komende jaren het verschil maken.

Angelique Lombarts en Elvira Wilthagen, eigenaren ELAN – ESG in hospitality

‘Het is beter je eigen standaard te creëren’

Toen we Angelique Lombarts en Elvira Wilthagen interviewden kort na aanvang van het VenueNL Sustainability Initiative leek het ESG-raamwerk nog de leidraad te vormen voor duurzaamheidsrapportages. Ook nu de huidige politieke realiteit de bijbehorende CSRD-richtlijnen in de koelkast heeft doen belanden is hun visie echter nog steeds relevant.

Volgens Angelique Lombarts en Elvira Wilthagen, die samen ELAN – ESG in hospitality leiden, is het sowieso een misvatting dat er bij het Europese ESG-raamwerk sprake is van een heel nieuwe regelgeving. ESG is gebaseerd op een heel scala aan al bestaande wetgeving, stellen ze. Ter ondersteuning van deze stelling volgt een spontane opsomming door Wilthagen en Lombarts: ‘minimaal Energielabel C voor niet monumentale gebouwen, AVG, HACCP, bepalingen in verschillende CAO’s, de klokkenluidersregeling, CESOP...’

Vrouwenquotum en true pricing

En als extra belangrijk, want haar stokpaardje bekent Lombarts, het aantal vrouwen in de top van bedrijven. Omdat er in de praktijk weinig terecht komt van wat meestal als ‘vrouwenquotum’ wordt aangeduid, is er in Nederland sinds 2022 de Wet ingroeiquotum en streefcijfers die stelt dat minste een derde van de raad van commissarissen moet bestaan uit vrouwen en ten minste een derde uit mannen. “Dat beperkt zich in ons land dus slechts tot de RvC’s van

beursgenoteerde bedrijven. We lopen wat dat betreft in Nederland echt nog achter op buurlanden België en Duitsland”, constateert ze.

Nog geen wetgeving, maar een ontwikkeling die volgens de oprichters van ELAN wel zijn schaduw vooruitwerpt is ‘true pricing’. Doel is om te laten zien wat de verborgen kosten zijn van producten en diensten door ook de impact op het milieu en de samenleving in de aanschafprijs mee te nemen.

Lombarts: “Dat kan een rol gaan spelen als een deelnemer gaat afwegen om naar een congres te komen. Rechtvaardigt die werkelijke prijs hetgeen de congresdeelname mij opbrengt?”

Papieren tijger?

“Uiteindelijk gaat ESG over het ontwikkelen van structuren en het in kaart brengen van kansen en risico’s”, benadrukt Wilthagen. “Het draait allemaal om gewoon een betere bedrijfsvoering. Aan het begin vond ik het ook lastig om het ESG-instrumentarium helemaal te doorgronden, maar

inmiddels ben ik erachter gekomen dat het heel slim in elkaar steekt.”

Hoe logisch en slim dan ook, het scenario van een nieuwe papieren – of in dit tijdsgewricht digitale – tijger doemt op. “Misschien voelt het de eerste jaren zo”, antwoordt Wilthagen. “Maar als het eenmaal is ingeregeld, dan valt het mee.”

Ze vergelijkt het met de invoering van HACCP, waar ze zelf indertijd te maken kreeg als General Manager in de hotel-lerie. “Eerst was het een heel gedoe, maar toen kwamen de checklists en handige hulpmiddelen. Nu is het een automatisme in de sector.”

Code of Conduct

Als een bedrijf wil beginnen met ESG dan is het opstellen of updaten van de Code of Conduct een mooie eerste stap. De oprichters van ELAN hebben tot hun verbazing geconstateerd dat dit bij veel bedrijven ontbreekt. Lombarts: “Je zou zeggen dat het toch de basis is van jouw bedrijfsvoering. Waar staan wij voor. Hoe gaan we met

elkaar om? Daar moet je toch een gezamenlijk besef van hebben.”

“En het is laaghangend fruit”, vult Wiltgaten aan. “Je kunt zo voorbeelden van vergelijkbare bedrijven van internet halen en dat als basis gebruiken. Je moet dan nog wel samen met de medewerkers controleren wat jullie anders of extra willen opnemen in jullie Code of Conduct. Je moet het met elkaar doen. Maar het wiel helemaal opnieuw uitvinden is absoluut niet nodig. En dat geldt voor meer zaken. Er zijn heel veel voorbeelden beschikbaar over hoe je bepaalde zaken kunt vastleggen.”

Belangrijke congres thema's

Voor de congresindustrie zijn transport, catering en drukwerk belangrijke thema's die bovenaan de agenda zouden moeten staan, stellen ze. Hoe komt een deelnemer op het congres, hoe voorkom je verspilling van voedsel en onnodig drukwerk.

Vaak worden deze aspecten gevat onder 'scope 3' CO2-uitstoot, oftewel indirecte uitstoot, veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van een andere organisatie (bijvoorbeeld de luchtvaartmaatschappij). Dat wil niet zeggen dat je als organisator hier geen invloed op kan uitoefenen en moet je daar dus wel beleid op voeren.

Het begint met het vooraf inventariseren bij de deelnemers, stellen Lombarts en Wiltgaten. “Hoe reizen ze en hoe laat komen ze aan. Daar kun je bijvoorbeeld een share a ride aan koppelen. En je kunt je mensen beter inplannen, als je weet welke timeslots het drukst zullen zijn.”

“Vooraf vragen wat en hoeveel deelnemers willen eten voorkomt enorm veel verspilling in de catering. Je kunt ze ook een maaltijd laten bestellen. Bijbestellen kan, maar dan

betaald. De extra inkomsten kun je bijvoorbeeld besteden aan een donatie. Dat verhoogt de acceptatiegraad. Belangrijkste is dat je altijd uitlegt waarom je iets vraagt of doet, zodat je deelnemers meeneemt in jouw doelstellingen.”

“Ook als het gaat om congresinformatie en promotiemateriaal op de stands heeft het zin om vooraf te vragen hoe de deelnemers hun informatie het liefst ontvangen.”

Werk/privé balans

Een laatste thema dat ze willen uitlichten is de werk/privé-balans, onderdeel van de S in ESG. Organisatoren en planners scoren hoog op de ladder van stressvolle beroepen en om het vak en de sector aantrekkelijk te houden voor de nieuwe generatie is een gericht beleid een absolute noodzaak.

“Stel dat het arbeidsverzuim bij jouw bedrijf 10 procent is, terwijl dat gemiddeld in de sector op 4,9 procent ligt, dan heb je echt wat uit te leggen”, aldus Lombarts. “Belangrijk is dat je hebt uitgezocht hoe het binnen jouw organisatie zit, omschrijft hoe je werk/privé-balans gaat meten, vastlegt hoe de zeggenschap is geregeld en uitlegt wat je als bedrijf gaat doen om het te verbeteren.”

En eenzelfde aanpak kun je loslaten op de Governance die je nastreeft. Inventariseren wat jouw impact is op de buitenwereld en hoe je een bijdrage kunt leveren aan de maatschappij en jouw directe omgeving. “Ook dat doe je samen met je belangrijkste stakeholders”, besluiten Wiltgaten en Lombarts.

Van regeldruk naar daadkracht

Een extra stimulans voor duurzame livecommunicatie

Het afgelopen jaar stond voor de Venue Sustainability Initiative (VSI) in het teken van voorbereiding op een nieuwe realiteit. De Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de CSDDD (ketenverantwoordelijkheid) wierpen hun schaduw vooruit. Deze regelgeving zou de spelregels voor onze sector drastisch veranderen.

We zagen het als een kans. De meetlat waarlangs de Nederlandse congresindustrie kon aantonen welke vooruitgang ze boekt in haar verduurzaming. De mogelijkheid om zich als internationaal koploper te profileren.

Waarom het initiatief in deze vorm stopt

De politieke werkelijkheid haalde ons in. Op 26 februari presenteerde de Europese Commissie het 'Omnibus-eenvoudigingspakket'. Dit besluit wijzigde de context van ons initiatief fundamenteel. De rapportageverplichtingen zijn sterk ingeperkt en gelden alleen nog voor de allergrootste ondernemingen. Voor naar schatting tachtig procent van de bedrijven – en een nog groter deel van onze sector – verviel de juridische dwang om complexe duurzaamheidsrapportages aan te leveren.

Een initiatief voortzetten dat zich richt op zware rapportagestructuren en compliance zou nu zijn doel voorbij schieten. Daarom zetten we het initiatief als meerjarig rapportagecollectief stop. De 'brandende noodzaak' van wetgeving is voor velen geblust.

Bovendien leert de eigen ervaring binnen het Venue Sustainability Initiative dat registratie – ondanks intrinsieke motivatie – als een ineffectieve last wordt ervaren.

Kies voor impact boven papier

Het wegvallen van de administratieve verplichting is paradoxaal genoeg het beste nieuws voor de inhoudelijke verduurzaming van onze branche. Zoals Stef Driessen (Sector Banker Leisure, ABN AMRO) in zijn analyse terecht stelt: "De weg is nu vrij voor pragmatisme."

Ons advies aan de sector: zie de vrijgekomen middelen niet als besparing, maar als investeringsbudget. Gebruik het geld dat anders naar consultants en accountants ging voor tastbare verduurzaming. Richt je op de 'verborgen kosten' in de logistieke keten. Dit levert direct financieel rendement op, dat via instrumenten als 'Impactleningen' nog verder kan worden vergroot.

Stop met concurreren op duurzaamheid

Het belang om verduurzaming gezamenlijk op te pakken blijft onverminderd groot. Collectiviteit opent nieuwe we-

gen om impact te maken op milieu, mensen en maatschappij. Het versnelt de vooruitgang en verlaagt de kosten.

Hieruit ontstaat de behoefte aan 'industry leaders' die gezamenlijk de lijnen uitzetten voor ketenbrede analyse en samenwerking op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Één systematiek die lef en creativiteit belooft van mensen die hun nek uitsteken.

Verleg de focus van moeten rapporteren naar willen renderen. Duurzaamheid is geen boekhoudkundige exercitie meer, maar een strategische keuze voor succes op de lange termijn.

Bijlagen

Venue Sustainability Initiative

4

Tijdslijn: Van Visie naar Verplichting naar Morele Uitdaging

De evolutie van duurzaamheid in beleid, rapportage en praktijk (1972–2026)

1 1972 & 1992 – Het mondiale bewustzijn ontwaakt – wake-up call

- Club van Rome publiceert het rapport Limits to Growth (1972), de eerste serieuze waarschuwing over grenzen aan groei en uitputting van hulpbronnen.
- **Earth Summit in Rio de Janeiro** (1992) introduceert duurzame ontwikkeling als internationaal beleidsprincipe.
- Start van internationale afspraken over milieu (Agenda 21, biodiversiteit, UNFCCC – klimaat).

2 2015 – Lancering van de 17 Sustainable Development Goals (SDG's)

- De Verenigde Naties publiceren doelen om vóór 2030 een duurzame, inclusieve wereld te realiseren.
- De SDG's zijn van toepassing op overheden, bedrijven én burgers.
- Relevante SDG's voor de hospitality- en eventsector zijn o.a.:
 - **8:** Waardig werk & economische groei
 - **12:** Verantwoorde consumptie
 - **13:** Klimaatactie

3 2016 – Klimaatakkoord van Parijs

- Internationale bindende afspraken om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder 2°C.
- De Europese Unie zet in op **klimaatneutraliteit in 2050**.
- Dit akkoord vormt de basis voor de Green Deal.

4 2018 – Europese Green Deal in ontwikkeling

- Omvat beleid op het gebied van energie, circulariteit, biodiversiteit, transport en voedsel.
- ESG (Environmental, Social, Governance) groeit parallel als toetsingskader voor financiering en investeringsbeslissingen.

5 2020 – ESG wordt mainstream in bedrijfsleven

- Steeds meer bedrijven integreren ESG-criteria in hun strategie.
- Investeerders, banken en opdrachtgevers eisen transparantie en verantwoording op het gebied van milieu, mensen en bestuur.
- In de hospitality-sector leidt dit tot aandacht voor CO₂-reductie, medewerkers-beleid en ketenverantwoordelijkheid.

6 2021 – Introductie van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

- Nieuwe EU-richtlijn vervangt de oude NFRD.
- Doel: bedrijven verplichten om duurzaamheidsinformatie net zo serieus te rapporteren als financiële data.

7 2023 – Publicatie van de ESRS (European Sustainability Reporting Standards)

- Gedetailleerde richtlijnen voor wát en hóe bedrijven moeten rapporteren op ESG-gebied.
- Dubbele materialiteit staat centraal: impact van het bedrijf op mens/milieu én omgekeerd.

8 2024 – Inwerkingtreding CSRD (eerste fase)

- Grote bedrijven (beursgenoteerd of >500 fte) rapporteren over boekjaar 2024.
- **Let op:** de rapportageplicht is deels **afgezwakt via het zogeheten Omnibus-pakket**.
- **VSME-kader** (voluntary sustainability reporting for SMEs) wordt beschikbaar als vrijwillig rapportage-instrument voor kleine en middelgrote ondernemingen. De daadwerkelijke toepassing groeit vanaf 2024, maar zal vooral vanaf 2025 toenemen.

9 2025 – Eerste officiële CSRD-rapportages worden openbaar

- Bedrijven publiceren hun eerste officiële CSRD-rapportages.
- Vergelijkbaarheid, transparantie en reputatie worden belangrijker in aanbestedingen, partnerships en ketenrelaties.

10 2026 – Voorstel tot uitbreiding CSRD naar middelgrote bedrijven

- In eerste plannen zou de rapportageplicht ook voor bedrijven met >250 medewerkers gaan gelden.
- De invoering hiervan is echter voorlopig uitgesteld of in heroverweging door politieke besluitvorming.
- Middelgrote bedrijven voelen nu vooral druk via ketensamenwerking, klant-verwachtingen en financiële instellingen.

11 Samenvattend

- Duurzaamheid is geen hype of trend, maar een ontwikkeling die al meer dan 50 jaar gaande is. De afgelopen 10 jaar markeren de overgang van **visie en vrijwilligheid** naar **rapportageplicht en systeemverandering**. Wat begon met idealen is uitgegroeid tot een **strategische én morele verantwoordelijkheid** voor iedere organisatie, groot of klein. De vraag is niet of je meegaat, maar hoe je slim en gezamenlijk de volgende stap zet.

Voor meer detailinformatie verwijzen we naar de website van ELAN waar meerdere artikelen staan over ESG / CSRD/ VSME

elan-esginhospitality.nl/blogs

Andere duurzaamheidsinitiatieven in de livecommunicatie-sector

CLC-VECTA Kennisbank Duurzaamheid

CLC-VECTA biedt met haar kennisbank informatie over het meten, reduceren en compenseren van CO₂-footprints, subsidies voor verduurzaming en keurmerken. Ook biedt de kennisbank achtergrondinformatie en actuele informatie over (verplichte) verslaglegging op het gebied van duurzaamheid, plus een overzicht van artikelen en blogs over duurzaamheid in het algemeen. De kennisbank bevat kennis, inspiratie, tips en handvatten om aan de slag te gaan, met name op het gebied van de vijf aspecten die het zwaarst wegen in de carbon footprint van evenementen. CLC-VECTA deelt deze kennis, inspiratie, tips en handvatten maandelijks in de Nieuwsbrief Duurzaamheid.

clcvecta.nl/kennis-en-inspiratie/duurzaamheid/

Duurzaamheidsladder Zakelijke Evenementen (DLZE)

Green Events ontwikkelde de Duurzaamheidsladder Zakelijke Evenementen in samenwerking met branchevereniging IDEA (Independent Dutch Event Association), The Groundbreakers (brand experience agency) en met financiële support van BEFuture. De duurzaamheidsladder werkt 13 thema's rond ESG (Ecologie, Sociaal en Governance) uit. Het doel: samenwerking in de keten bevorderen en de sector een helder, praktisch en gedeeld groeipad bieden richting meer duurzaamheid. De kracht van de DLZE zit in de eenvoud: de ladder heeft vijf treden die inzicht geven in waar je staat en welke vervolgstappen mogelijk zijn.

ideasonline.nl/nieuws/duurzaamheidsladder-zakelijke-evenementen-nieuwe-tool-om-duurzame-ambities-om-te-zetten-in-actie/

GSES.System en Stichting Open House

GSES System (Global Sustainable Enterprise System) en Stichting Open House sloten in oktober een strategisch partnerschap. De samenwerking richt zich op het verduurzamen van de Nederlandse en internationale evenementenbranche door duurzaamheid meetbaar, verifieerbaar en transparant te maken. Open House kreeg daarvoor een wereldwijde licentie, waarmee de organisatie de impact van evenementen inzichtelijk kan maken. Daarnaast werken beide organisaties samen om de negatieve voetafdruk te verkleinen en de sociaalmaatschappelijke impact van evenementen te vergroten.

gses-system.com/news-and-reviews

Green Deal Circular Festivals

De Green Deal Circular Festivals is een Europees initiatief waarbij 53 festivals uit 17 landen zich committeren aan volledige circulariteit tot 2025. Festivals herontwerpen hun processen en ketens fundamenteel op gebieden als eten & drinken, water, energie, transport en materiaalgebruik. Het Nederlandse ministerie en Green Events lanceerden het programma in 2019. Het biedt hands-on begeleiding, netwerkbijeenkomsten en kennisuitwisseling. Het doel: circular thinking mainstream maken in de festivalwereld en aantonen dat circulariteit economisch en milieukundig voordelig is voor alle stakeholders.

greenevents.nl/projecten/circular-festivals/

Duurzaamheidsladder Evenementen

De Duurzaamheidsladder Evenementen is een praktisch groeimodel met 13 concrete thema's gebaseerd op ESG-principes. Green Events lanceerde de ladder in samenwerking met Nederlandse en Europese partners. Het biedt een stapsgewijze aanpak met heldere criteria per niveau. De ladder integreert bestaande standaarden en richtlijnen, waardoor organisatoren niet door meerdere systemen hoeven te navigeren. Elk thema heeft specifieke actiepunten, benchmarks en indicatoren. De ladder ondersteunt evenementenorganisatoren bij het opstellen van duurzaamheidsstrategieën, het meten van voortgang en het communiceren van resultaten.

greenevents.nl/projecten/duurzaamheidsladder-evenementen/

Vision for Sustainable Events

Vision for Sustainable Events (voorheen Vision:2025) is een Brits initiatief dat in 2010 startte en inmiddels meer dan 1.000 evenementenbedrijven vertegenwoordigt. Het biedt gratis toegang tot een uitgebreide kennisbank met toolkits, onderzoeksrapporten (waaronder 'Show Must Go On') en best practice-voorbeelden. Vision ontwikkelt strategische roadmaps zoals een Climate Transition Plan 2030 voor de live-evenementenindustrie. De focus ligt op materiaalbeleid, afvalreductie, energietransitie en carbon footprinting, maar besteedt ook aandacht aan sociale duurzaamheid, inclusie en gelijke arbeidsomstandigheden in de branche.

visionsustainableevents.org

Global Destination Sustainability Movement & GDS-Index

Het GDS-Index-programma beoordeelt en benchmarkt de duurzaamheidsprestaties van meer dan 100 toerisme- en evenementenbestemmingen wereldwijd. Het meet strategieën, actieplannen en initiatieven op vier pijlers: destination management, supplier performance, social sustainability en environmental performance. Het programma baseert zich op onderzoek, data-analyse en stakeholder-engagement. Bestemmingen kunnen hun voortgang in de rankingen volgen en zich tegen elkaar benchmarken. ICCA, CityDNA, IMEX Group en MCI richtten het GDS-Index op in 2016.

gds.earth

Better Stands

Better Stands is een internationaal initiatief dat de transitie van traditionele eenmalige stands naar herbruikbare standbouwsystemen stimuleert. Door modulaire en circulaire oplossingen te promoten, vermindert het programma de hoeveelheid afval, CO₂-uitstoot en logistieke impact aanzienlijk. Het programma biedt labels voor duurzame stands waarmee exposanten zich committeren aan duurzaamheidscriteria. RAI Amsterdam sloot zich aan bij Better Stands en moedigt exposanten actief aan om hun stands volgens deze richtlijnen te ontwerpen.

betterstands.org/

Net Zero Carbon Events (NZCE)

Joint Meetings Industry Council (JMIC) host het Net Zero Carbon Events-initiatief, met steun van UNFCCC. Het initiatief lanceerde in 2021 tijdens COP26 in Glasgow. Het verenigt meer dan 700 organisaties uit 64 landen rondom een gemeenschappelijk doel: netto nul-uitstoot bereiken tegen 2050, met tussentijdse reducties tegen 2030. Het initiatief ontwikkelde een roadmap met vijf prioritaire actiegebieden: venue energy, materials & waste, transport & logistics, food & beverage, en travel & accommodation. NZCE biedt werkgroepen, quick-start guides, meetmethodologieën en rapportage-frameworks om de evenementenbranche te ondersteunen bij de klimaattransitie.

netzerocarbonevents.org

Venue Sustainability

Venue Sustainability is het eerste sustainability benchmarking- en data intelligence-platform specifiek ontworpen voor evenementenlocaties. Het platform lanceerde op Earth Day 2025. International Association of Venue Managers (IAVM), Trade Show News Network (TSNN) en Honeycomb Strategies ontwikkelden het samen. Het platform verzamelt en analyseert milieu-, sociale en economische data van congrescentra, stadions, arena's en performing arts centers. Deelname is gratis en anoniem. Het biedt venues dashboards voor benchmarking, publieke rapportages met industrietrends, en educatieve resources.

venuesustainability.com

Events Industry Council (EIC) – Sustainable Event Standards

De Events Industry Council ontwikkelde wereldwijde duurzaamheidsstandaarden voor evenementenbeheer, ontstaan uit een collaboratief proces met experts uit alle sectoren. De EIC Sustainable Event Standards bieden een raamwerk voor samenwerking, guidance en metrics, zodat eventprofessionals in elke fase van hun sustainability journey ondersteuning krijgen bij implementatie en meting. Het programma omvat het Sustainable Event Professional Certificate (SEPC), trainingen en certificeringen op Bronze-, Silver- en Gold-niveau. EIC werkt samen met organisaties zoals IAEE, MPI en vele andere brancheorganisaties om deze standaarden internationaal te verspreiden en te implementeren.

eventscouncil.org/Sustainability/CSE

A Greener Future (AGF)

A Greener Future (voorheen A Greener Festival) is een toonaangevende organisatie die sinds 2007 festivals en evenementen helpt verduurzamen via consultancy, training, certificering en een groeiende community. AGF ontwikkelde 's werelds eerste event sustainability standards en publiceert jaarlijks het Festival Sustainability Report op basis van assessments van 40+ Europese festivals. De Greener Festival Certification beoordeelt festivals op energie, food & beverage, transport, afval, water, sociale impact en biodiversiteit. AGF biedt services zoals carbon footprinting, net zero-strategieën, biodiversity impact assessments, energy audits en life cycle analysis.

agreenerfuture.com

Julie's Bicycle

CREATIVE • CLIMATE • ACTION

Julie's Bicycle

Julie's Bicycle is een toonaangevende internationale not-for-profit die in 2007 startte. De organisatie mobiliseert kunst, cultuur en creatieve industrieën om actie te ondernemen tegen de klimaat- en ecologische crisis. De organisatie ontwikkelde de Creative Climate Tools (voorheen Creative Green Tools), gratis online carbon calculators specifiek voor de culturele sector. Meer dan 5.000 organisaties in 50 landen gebruiken deze tools. Julie's Bicycle biedt consultancy, training en partnerships voor galleries, musea, theaters, festivals, muziekbedrijven en beleidsmakers.

juliesbicycle.com

MPI Sustainability Advisory Council

MPI Sustainability Advisory Council

De Meeting Professionals International (MPI) Sustainability Advisory Council bevordert duurzame praktijken binnen MPI en de bredere live events-industrie. De Council biedt aanbevelingen voor milieuverantwoordelijkheid en sociale equity, faciliteert implementatie van ISO 20121:2024 Sustainable Event Management Standard, adviseert over EIC Sustainable Event Organizer Standard Certification, en ontwikkelt een Sustainable Events Resource Gateway. De Council zorgt ervoor dat duurzaamheid verweven wordt in alle MPI-operaties en evenementen.

mpi.org/tools/sustainability-resources

PCMA (Professional Convention Management Association) – Convene4Climate

PCMA is een wereldwijde associatie van business event strategists die duurzaamheid centraal stelt in de congres- en evenementenbranche. De organisatie biedt sustainability toolkits, educatieve programma's, certificeringen en best practice sharing voor event professionals. PCMA werkt samen met convention bureaus, venues en stakeholders om de business events-industrie te vergroenen.

convene4climate.org/

GSTC (Global Sustainable Tourism Council) – MICE Sustainability

Het Global Sustainable Tourism Council ontwikkelde criteria en standaarden voor duurzaam toerisme die ook toegepast worden op MICE (Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions). GSTC biedt certificering, training en assessment tools voor bestemmingen, hotels en touroperators. Voor de MICE-sector ontwikkelde de organisatie specifieke richtlijnen rond duurzaam venue management, responsible sourcing, community engagement en environmental stewardship.

gstc.org/gstc-criteria/gstc-mice-criteria/

Vier toonaangevende certificeringen

Duurzaamheidskeurmerken in de livecommunicatiesector

ISO 20121

ISO 20121 is de internationale managementsysteemnorm voor duurzame evenementen, bedoeld voor organisatoren, locaties, cateraars en toeleveranciers in de hele eventketen. De norm helpt negatieve milieu-, sociale en economische impact te minimaliseren en positieve effecten te maximaliseren gedurende ontwerp, planning, uitvoering en evaluatie van events.

[iso.org/standard/86389](https://www.iso.org/standard/86389)

Green Key

Green Key is een internationaal erkend duurzaamheidskeurmerk voor bedrijven in de vrijetijds- en evenementensector, zoals congrescentra, festivals en hospitalitylocaties. Het label vereist strikte normen rond energie- en waterbesparing, afvalscheiding, duurzaam inkopen en bewuste betrokkenheid van personeel, met certificeringsniveaus Brons, Zilver en Goud.

[greenkey.global](https://www.greenkey.global)

B Corp

B Corp is een breed internationaal duurzaamheidskeurmerk voor bedrijven (waaronder steeds meer evenementenbureaus) die winst combineren met maatschappelijke impact. Certificering vereist een score van minimaal 80 punten op vijf pijlers: bestuur, werknemers, gemeenschap, milieu en klanten. Voor de livecommunicatiebranche bewijst dit label dat een bureau structureel duurzaam en sociaal opereert, verder kijkend dan alleen groene projecten.

[bcorporation.net](https://www.bcorporation.net)

BREEAM

BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) is wereldwijd het meest gebruikte certificeringssysteem voor het meten van de duurzaamheid van gebouwen en gebieden. Het keurmerk beoordeelt op negen categorieën, waaronder energie, gezondheid, materialen, water, transport en ecologie.

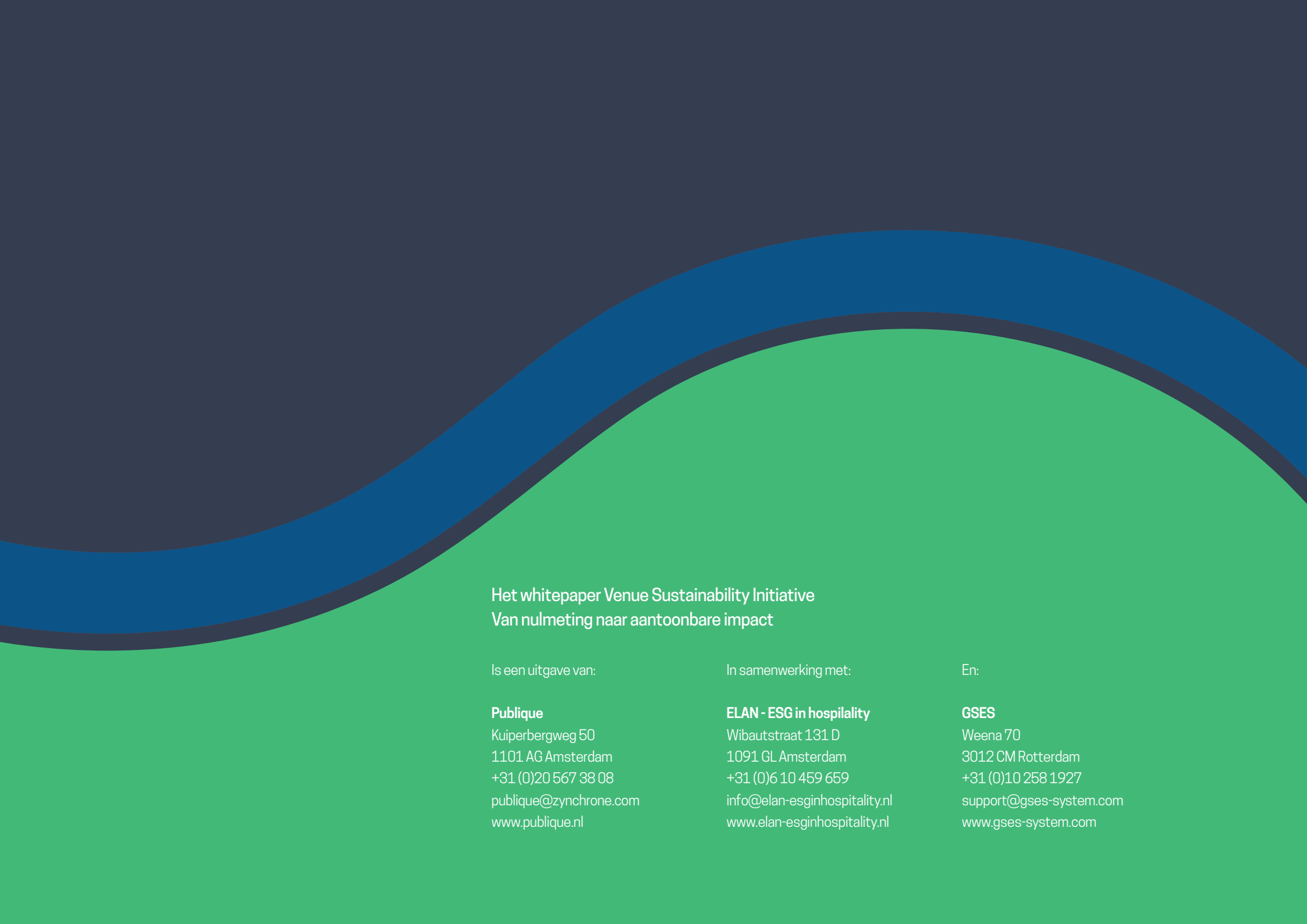
Voor de evenementenbranche is vooral de BREEAM-NL In-Use variant relevant, waarmee de duurzame prestaties van bestaande congres- en evenementenlocaties worden gemeten en gemonitord.

[breeam.nl](https://www.breeam.nl)

BREEAM® | NL

Het whitepaper Venue Sustainability Initiative Van nulmeting naar aantoonbare impact

Is een uitgave van:

Publique

Kuiperbergweg 50
1101 AG Amsterdam
+31 (0)20 567 38 08
publique@zynchrone.com
www.publique.nl

In samenwerking met:

ELAN - ESG in hospitality

Wibautstraat 131 D
1091 GL Amsterdam
+31 (0)6 10 459 659
info@elan-esginhospitality.nl
www.elan-esginhospitality.nl

En:

GSES

Weena 70
3012 CM Rotterdam
+31 (0)10 258 1927
support@gses-system.com
www.gses-system.com